

WUT

Architektura komputerów
Materiały pomocnicze do laboratorium

Zbigniew Szymański

marzec 2020

Instytut Informatyki

Nowowiejska 15 / 19, 00-665 Warszawa

Architektura komputerów
Materiały pomocnicze do laboratorium
 Zbigniew Szymański <z.szymanski@ii.pw.edu.pl>

SPIS TREŚCI

1	ŚRODOWISKO SYMULATORA MARS.....	3
1.1	OMÓWIENIE PROGRAMU	4
1.2	ŚLEDZENIE WYKONANIA PROGRAMU	5
1.3	MODYFIKACJA PROGRAMU	7
2	MAŁE PROGRAMY DLA PROCESORA MIPS.....	9
3	PROJEKTY DLA PROCESORA MIPS.....	11
3.1	KOMPRESJA DANYCH	12
3.2	CO WIDZI ROBOT	14
3.3	Z-BUFOR.....	16
3.4	EKG	18
3.5	MINI ENIGMA	20
3.6	MAPA WYSOKOŚCI	23
3.7	GRAFIKA ŻÓŁWIOWA.....	25
3.8	ODLEGŁOŚĆ HAMMINGA	26
3.9	KOD KRESKOWY CODE 128	27
3.10	KOD KRESKOWY CODE 39.....	30
3.11	BINARNA GRAFIKA ŻÓŁWIOWA – WERSJA 1.....	32
3.12	BINARNA GRAFIKA ŻÓŁWIOWA – WERSJA 2.....	35
3.13	BINARNA GRAFIKA ŻÓŁWIOWA – WERSJA 3.....	38
3.14	BINARNA GRAFIKA ŻÓŁWIOWA – WERSJA 4.....	41
3.15	BINARNA GRAFIKA ŻÓŁWIOWA – WERSJA 5.....	44
3.16	BINARNA GRAFIKA ŻÓŁWIOWA – WERSJA 6.....	47
3.17	UWAGI DOTYCZĄCE PROJEKTÓW DLA PROCESORA MIPS.....	50
3.18	STRUKTURA PLIKU BMP	51
4	MAŁE PROGRAMY DLA PROCESORA INTEL	53
5	PROJEKTY DLA PROCESORA INTEL.....	54
5.1	KOMPRESJA DANYCH	55
5.2	CO WIDZI ROBOT	56
5.3	Z-BUFOR.....	59
5.4	EKG	61
5.5	MINI ENIGMA	63
5.6	MAPA WYSOKOŚCI	65
5.7	GRAFIKA ŻÓŁWIOWA.....	68
5.8	ODLEGŁOŚĆ HAMMINGA	70
5.9	KOD KRESKOWY CODE 128	72
5.10	KOD KRESKOWY CODE 39.....	73
6	LITERATURA.....	74

1 Środowisko symulatora MARS

Program Mars jest zintegrowanym środowiskiem programistycznym umożliwiającym tworzenie programów w assemblerze procesora MIPS. Program jest napisany w języku Java, zatem może być uruchamiany zarówno w systemie Linux jak i Windows. Można go pobrać ze strony WWW:

<http://courses.missouristate.edu/kenvollmar/mars/>

Użycie programu Mars zostanie zaprezentowane na przykładzie programu przedstawionego na listingu 1.1. Jest dostępny do pobrania pod adresem:

<http://galera.ii.pw.edu.pl/~zsz/arko/mips.asm>

Listing 1.1. Kod przykładowego programu w assemblerze procesora MIPS.

```
#-----
#autor: Zbigniew Szymanski
#data : 2019.11.01
#opis : Program wczytuje ciag znakowy z klawiatury i wyswietla go
#-----
        .data
input:   .space 80
prompt:  .asciiz "\nPodaj ciag znakow> "
msg1:    .asciiz "\nWczytany ciag    > "
        .text
main:
#wyswietlenie zapytania
        li $v0, 4          #system call for print_string
        la $a0, prompt     #address of string
        syscall
#wczytanie ciagu znakowego
        li $v0, 8          #system call for read_string
        la $a0, input      #address of buffer
                           #buffer length
        syscall
#wyswietlenie komunikatu msg1 + wczytanego ciagu
        li $v0, 4          #system call for print_string
        la $a0, msg1       #address of string
        syscall
        li $v0, 4          #system call for print_string
        la $a0, input      #address of string
        syscall
exit:    li $v0,10          #Terminate
        syscall
```

Celem działania programu ma być wyświetlenie komunikatu **Podaj ciąg znaków>** , wczytanie z klawiatury ciągu znaków, wyświetlenie komunikatu **Wczytany ciąg >** oraz wyświetlenie wczytanego ciągu znaków. W programie został popełniony intencjonalnie jeden błąd aby pokazać proces debugowania kodu.

1.1 Omówienie programu

W programie występują dwie sekcje rozpoczynające się w kodzie źródłowym dyrektywami `.data` i `.text`. Pierwsza sekcja zawiera dane statyczne, druga – kod programu. Etykiety (zaczynające się na początku wiersza i kończące się znakiem `:`) służą do nadania nazwy lokalizacji pamięci występującej bezpośrednio za etykietą. W przykładowym programie są to:

- `input:`, `prompt:`, `msg1:` - skojarzone z obszarami pamięci przechowującymi zmienne statyczne;
- `main:`, `exit:` - skojarzone z adresami instrukcji. Etykieta `main` ma szczególne znaczenie, ponieważ stanowi punkt wejścia do programu. Od skojarzonej z nią instrukcji rozpoczyna się jego wykonywanie.

Programista może dzięki etykietom używać nazw czytelnych dla człowieka, które zostaną zamienione na adresy na etapie asemblacji programu.

Dyrektywa `.space` służy do zadeklarowania danej bez nadania wartości początkowej. W przykładowym programie rezerwowane jest 80 bajtów na bufor wczytywanych danych. Dyrektywa `.ascii` służy do zadeklarowania łańcucha znakowego zakończonego kodem o wartości zero, któremu nadawana jest wartość początkowa. W przykładzie deklarowane są dwa łańcuchy znakowe zawierające komunikaty wyświetlane w konsoli.

Trzy instrukcje za etykietą `main` służą do wyświetlenia w konsoli komunikatu skojarzonego z łańcuchem znakowym `prompt`. Wykorzystywane jest wywołanie funkcji systemowej `print_string` implementowanej przez symulator Mars. Tabela wszystkich funkcji systemowych jest dostępna po wybraniu menu `Help`, następnie pozycji `Help` i zakładki `Syscalls` w oknie pomocy. Wywołanie funkcji systemowych następuje przy pomocy instrukcji `syscall` (jest to bezargumentowa instrukcja pułapki). Przed jej użyciem należy w rejestrze `$v0` umieścić numer wywoływanej funkcji systemowej, zaś argumenty tej funkcji w rejestrach `$a_`.

Instrukcja `li $v0, 4` ładuje stałą natychmiastową (której wartość umieszczona jest w kodzie programu) o wartości 4 do rejestru `$v0`. Nazwa instrukcji `li` jest skrótem od słów `load immediate`.

Instrukcja `la $a0, prompt` ładuje adres danej (skojarzony z etykietą `prompt`) do rejestru `$a0`. Nazwa instrukcji `la` jest skrótem od słów `load address`. Warto zwrócić uwagę, że ładowanie i składowanie danych w pamięci może być wykonywane wyłącznie przez instrukcje z grup instrukcji `load` oraz `store`.

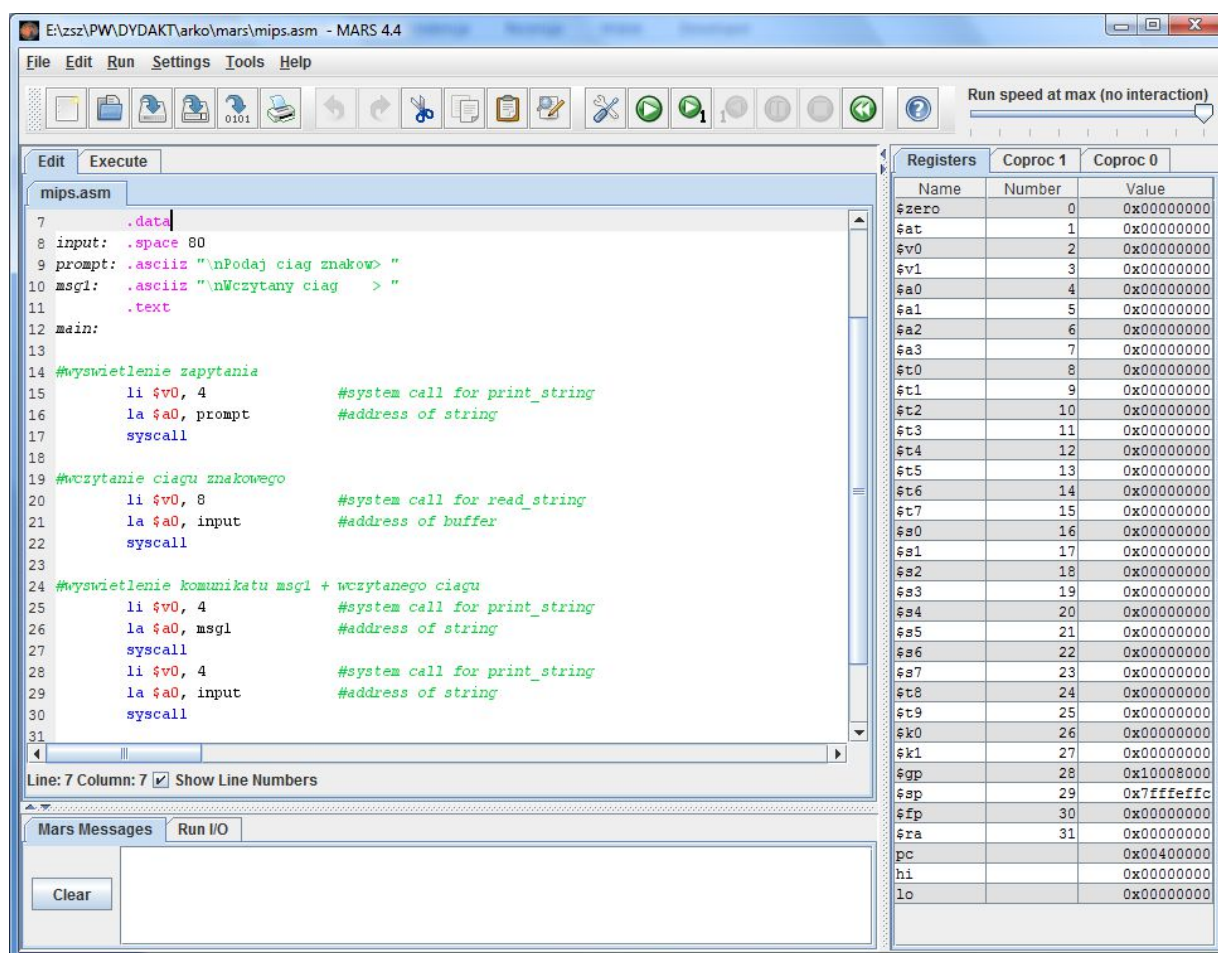
Znak `#` oznacza rozpoczęcie komentarza – tekst za znakiem do końca linii jest ignorowany.

Kolejne trzy instrukcje służą do wywołania funkcji systemowej `read_string` wczytującej z klawiatury ciąg znaków. Następnie wywoływana jest dwukrotnie funkcja systemowa `print_string` – za pierwszym razem wyświetlany jest komunikat skojarzony z etykietą `msg1`, zaś za drugim

razem zawartość bufora skojarzonego z etykietą `input`. Działanie programu kończy się wywołaniem funkcji systemowej `exit`.

1.2 Śledzenie wykonania programu

Na rys. 1.1 przedstawiono okno programu Mars po wczytaniu przykładowego programu (menu `File | Open`). Centralną część okna zajmuje kod programu asemblerowego (zakładka `Edit`). W dolnej części okna programu, w zakładce `Mars Messages`, pojawiają się komunikaty programu Mars np. dotyczące powodzenia lub niepowodzenia asemblacji kodu. W prawej części okna znajduje się podgląd wartości rejestrów procesora wykorzystywany przy debugowaniu programu.

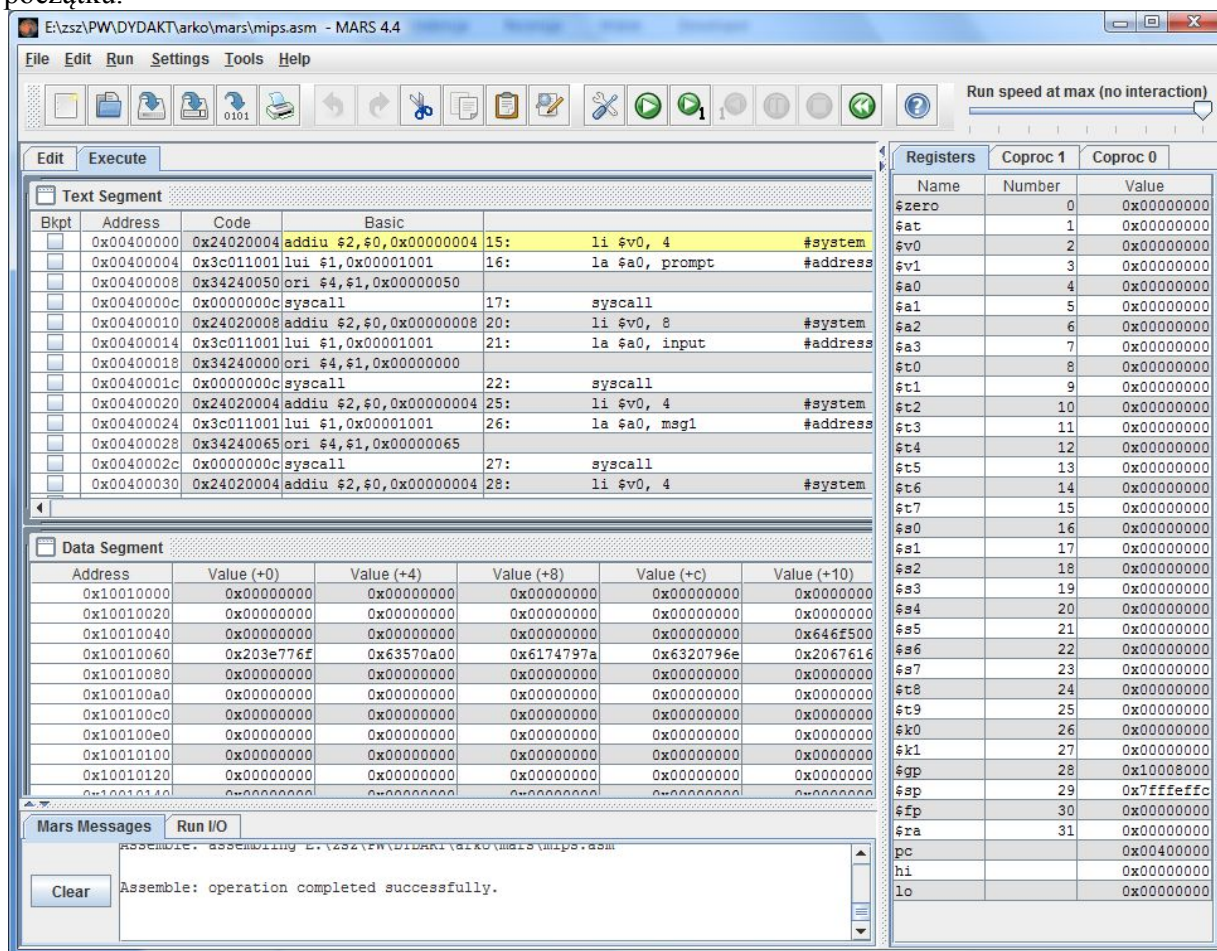

Rys. 1.1 Środowisko Mars – widok edycji kodu asemblerowego

Przed uruchomieniem programu należy dokonać asemblacji kodu (`Run | Assemble`, lub klawisz `F3`). Powodzenie operacji sygnalizuje komunikat „Assemble: operation completed successfully.” w zakładce `Mars Messages` (rys. 1.2). Uruchomienia programu można dokonać wybierając z menu polecenie `Run | Go` lub wciskając klawisz `F5`. W zakładce `Run I/O` pojawi się komunikat

„Podaj ciąg znaków >”. Program umożliwi wprowadzenie tylko jednego znaku i przerwie swoje działanie, co nie jest zgodne z założeniami.

Powtórne wykonanie programu wymaga wybrania polecenia Run | Reset (klawisz F12). Proszę zauważyć (patrz zakładka Registers), że po wybraniu tego polecenia rejestr PC zmienia swoją wartość z 0x00400048 na 0x00400000 co oznacza, że program będzie wykonywany od początku.

Rys. 1.2 Środowisko Mars – praca w trybie wykonania programu

Aby móc prześledzić działanie wykonania programu tuż przed wywołaniem funkcji systemowej wczytującej ciąg znaków z klawiatury zostanie ustawiona pułapka (breakpoint) pod adresem 0x00400010. W tym celu należy zaznaczyć pole wyboru w zakładce Execute w kolumnie Bkpt w linii odpowiadającej wymienionemu adresowi i uruchomić program (Run | Go). Wykonanie programu zostanie zatrzymane przed wykonaniem instrukcji umieszczonej pod adresem 0x00400010.

Po wybraniu polecenia Run | Step (klawisz F7) zostanie wykonana w trybie krokowym tylko jedna instrukcja. Proszę zauważyć, że w zakładce Registers zmianie uległa zawartość rejestru \$v0 i wynosi 8_{dec}. Krokowe wykonanie kolejnych dwóch instrukcji spowoduje załadowanie do rejestru \$a0 adresu bufora, w którym mają być umieszczone wczytane dane. Program jest teraz zatrzymany na instrukcji syscall pod adresem 0x0040001c.

Wybierając polecenie Help | Help (klawisz F1) można sprawdzić (wybierając zakładkę Syscalls w dolnej części okna pomocy) dokumentację funkcji read string w tabeli „Table of Available Services”. W kolumnie „arguments” wymieniono rejestry, których wartość musi być

ustawiona do poprawnego działania funkcji. Są to rejestry \$a0 zawierający adres bufora danych i \$a1 zawierający rozmiar tego bufora. Okazuje się, że w analizowanym programie nie ustawiono wartości rejestru \$a1. Omawiany program należy zmodyfikować w zakładce Edit tak jak pokazano to na listingu 1.2 (dodany fragment zaznaczono kolorem szarym).

Listing 1.2. Zmodyfikowany fragment przykładowego programu.

```
...
#wczytanie ciagu znakowego
    li $v0, 8      #system call for read_string
    la $a0, input  #address of buffer
    li $a0, 80     #buffer length
    syscall
...
```

Następnie należy dokonać ponownej asemblacji i uruchomienia. Zmodyfikowany program poprawnie wczytuje ciąg znaków i następnie go wyświetla.

Przy uruchamianiu programów operujących na danych tekstowych przydatne może być zapisanie zawartości segmentu danych do pliku tekstowego. Wybranie polecenia File | Dump Memory (skrót CTRL d) powoduje otwarcie okna zatytułowanego „Dump Memory To File”. Z listy Memory Segment należy wybrać nazwę segmentu pamięci, którego zawartość ma być zapisana w pliku, zaś z listy Dump Format sposób zapisu. W przypadku wyboru „Ascii text” każdy wiersz pliku będzie zawierał zawartość jednego 32 bitowego słowa pamięci.

1.3 Modyfikacja programu

Program z listingu 1.1 zostanie teraz rozbudowany w taki sposób, aby liczona była długość wczytanego z klawiatury łańcucha znakowego. W przypadku kodowania w assemblerze (dowolnego procesora) warto najpierw napisać (pseudo)kod w języku C i dopiero na tej podstawie pisać instrukcje assemblerowe. Na listingu 1.3 przedstawiono kod programu do określania długości łańcucha znakowego. Czytelnik powinien samodzielnie dokonać jego analizy.

Listing 1.3. Kod w języku C do określania długości łańcucha znakowego

```
char *string;
int count;

count=0;
string=input;
while (*string!='\0'){
    string++;
    count++;
}
```

Kod assemblerowy utworzony na podstawie programu w języku C pokazano na listingu 1.4. Pokazane instrukcje należy umieścić w przykładowym programie tuż przed etykietą `exit`.

Listing 1.4. Kod asemblerowy do określania długości łańcucha znakowego

```

        li $t1,0           #count=0;
        la $t2,input       #string=input;
loop:
        lbu $t3,($t2)      #while (*string!='\0'){
        beqz $t3,loop_exit
        addi $t2,$t2,1      #    string++;
        addi $t1,$t1,1      #    count++;
        j loop              #    }
loop_exit:
        li $v0,1           #print string length
        move $a0,$t1
        syscall
exit:   li $v0,10           #Terminate
        syscall

```

Przed napisaniem kodu z listingu 1.4 podjęto następujące decyzje projektowe:

- Liczba znaków w łańcuchu znakowym (zmienna count) będzie przechowywana w rejestrze \$t1;
- Adres bieżącego znaku (zmienna string) będzie przechowywany w rejestrze \$t2;
- Wartość bieżącego znaku (wczytanego z pamięci) będzie przechowywana w rejestrze \$t3.

Instrukcja **li \$t1,0** inicjuje zmienną count – ładuje do rejestru \$t1 wartość natychmiastową 0. Instrukcja **la \$t2,input** inicjuje zmienną string – ładuje do rejestru \$t2 adres bufora skojarzonego z etykietą input.

Instrukcja **lbu \$t3,(\$t2)** jest pierwszą instrukcją pętli while. Ładuje jeden bajt (jeden znak ciągu znakowego) z pamięci pod adresem zawartym w rejestrze \$t2 i umieszcza go w rejestrze \$t3. Nawiasy okrągłe wokół rejestru \$t2 oznaczają użycie rejestrowego pośredniego trybu adresowania – argument operacji w takim przypadku znajduje się w pamięci, a w rejestrze jego adres.

Instrukcja **beqz \$t3,loop_exit** jest instrukcją skoku warunkowego (nazwa jest skrótem od *branch if equal zero*). Skok jest wykonywany do etykiety loop_exit jeśli rejestr \$t3 ma wartość zero (oznacza to, że osiągnięto koniec łańcucha znakowego). W przeciwnym przypadku program przechodzi do kolejnej instrukcji.

Instrukcja **addi** dodaje wartość trzeciego argumentu (natychmiastowego) do wartości drugiego argumentu (znajdującego się w rejestrze), a wynik umieszcza w rejestrze będącym pierwszym argumentem. W programie wykorzystano instrukcję addi do inkrementacji licznika znaków i adresu bieżącego znaku.

Instrukcja **j loop** jest instrukcją bezwarunkowego skoku do etykiety loop, gdzie badany jest warunek pętli while.

Za pętlą znajduje się wywołanie funkcji systemowej *print_integer*, której zadaniem jest wyświetlenie długości ciągu znakowego. Do rejestru \$v0 ładowana jest wartość 1 (numer funkcji systemowej), zaś do rejestru \$a0 (przechowującego argument funkcji *print_integer*) kopiowana jest wartość z rejestru \$t1 (zawierającego długość ciągu znakowego) przy pomocy instrukcji move. Instrukcja **syscall** powoduje wykonanie funkcji systemowej.

Po uruchomieniu programu widać, że długość ciągu znakowego jest dłuższa od oczekiwanej. Jest to spowodowane tym, że funkcja systemowa *read_string* na końcu łańcucha znakowego umieszcza również bajty reprezentujące w kodzie ASCII koniec wiersza. Korektę programu pozostawiam czytelnikowi.

2 Małe programy dla procesora MIPS

Napisać program w asemblerze procesora MIPS. Program powinien wczytać z klawiatury ciąg znaków, podać konwersji ciąg znaków, wyświetlić wynik przetwarzania na ekranie.

Można skorzystać z szablonu programu umieszczonego pod adresem galera.ii.pw.edu.pl/~zsz/arko/mips.asm

1a	Wszystkie małe litery w ciągu powinny zostać zamienione na *. Podaj ciąg znakow> Ala Ma Kota Ciąg po konwersji> A** M* K***
1b	Wszystkie wielkie litery w ciągu powinny zostać zamienione na *. Podaj ciąg znakow> Ala Ma Kota Ciąg po konwersji> *la *a *ota
1c	Wszystkie cyfry w ciągu powinny zostać zamienione na *. Podaj ciąg znakow> tel. 12-34-55 Ciąg po konwersji> tel. **-*--**
1d	Wszystkie znaki nie będące literami powinny zostać zamienione na *. Podaj ciąg znakow> Ala*ma*1*kota, 2 psy. Ciąg po konwersji> Ala*ma***kota****psy*
2a	Zamienić pozycję znaków w kolejnych parach. Podaj ciąg znakow> Ala Ma Kota Ciąg po konwersji> lA aaMK toa
2b	Odwrócić kolejność znaków w ciągu. Podaj ciąg znakow> Ala Ma Kota Ciąg po konwersji> atoK aM ala
2c	Na początku ciągu umieścić znaki z pozycji nieparzystych, następnie z parzystych. Podaj ciąg znakow> Ala Ma Kota Ciąg po konwersji> AaM oal aKt
3a	Zamienić litery występujące po znaku - na wielkie (znak - jest usuwany z ciągu wyjściowego). Podaj ciąg znakow> A-l-a M-a Kota Ciąg po konwersji> ALA MA Kota
3b	Zamienić wszystkie litery na wielkie z wyjątkiem występujących po znaku - (znak - jest usuwany z ciągu wyjściowego). Podaj ciąg znakow> Ala M-a Kot-a Ciąg po konwersji> ALA Ma KOTa
4a	Policzyć sumę wszystkich cyfr występujących w ciągu znakowym. Podaj ciąg znakow> tel. 12-00-55 Wynik > 13
4b	Podać liczbę liter występujących w ciągu znakowym. Podaj ciąg znakow> tel. 12-00-55 Wynik > 3

4c	Podać liczbę cyfr występujących w ciągu znakowym. Podaj ciąg znakow> tel. 12-00-55 Wynik > 6
5a	Zamienić wszystkie znaki występujące od pierwszego w ciągu znaku > do pierwszego następującego po nim znaku < na *. Podaj ciąg znakow> Ala >ma< kota. Ciąg po konwersji> Ala >***< kota.
5b	Zamienić wszystkie znaki występujące przed pierwszym znakiem > i po pierwszym następującym po nim znaku < na *. Podaj ciąg znakow> Ala >ma< kota. Ciąg po konwersji> ****>ma<*****
5c	Przenieść wszystkie znaki występujące przed pierwszym znakiem ! na koniec ciągu Podaj ciąg znakow> Ala !ma kota Ciąg po konwersji> !ma kota Ala
6a	Policzyć liczbę grup cyfr występujących w ciągu znakowym. Podaj ciąg znakow> tel. 12-00-55 Wynik > 3
6b	Policzyć liczbę grup liter (rozdzielonych nie literami) występujących w ciągu znakowym. Podaj ciąg znakow> Ala ma 1 kota. Wynik > 3

3 Projekty dla procesora MIPS

Wymagania dotyczące dokumentacji

Wraz z działającym programem należy przedstawić dokumentację projektu. Powinna zawierać m.in.:

- opis struktury programu,
- opis struktur danych i ich implementacji,
- opis implementacji algorytmu,
- opis formatu stosowanych plików (jeśli format nie wynika wprost z treści zadania),
- dobrze zdokumentowane wyniki testowania dowodzące, że program działa poprawnie. Powinny zawierać opis procedury testowania - z dokumentacji powinno jasno wynikać co było testowane, na jakich danych przeprowadzano testy, jakie były wyniki testowania, czy test był poprawny/niepoprawny (forma tabelaryczna będzie mile widziana) i ew. stopień kompresji. Na podstawie dostarczonych plików i opisu testowania osoba sprawdzająca program powinna być w stanie powtórzyć testy.

3.1 Kompresja danych

Zrealizować programy do kompresji (o nazwie *compress*) oraz dekompresji pliku (o nazwie *decompress*) w oparciu o kodowanie Huffmana w assemblerze procesora MIPS. Kodowanie Huffmana polega na utworzeniu słów kodowych (ciągów bitowych), których długość jest odwrotnie proporcjonalna do prawdopodobieństwa ich występowania. Im częściej dany symbol występuje w ciągu danych, tym mniej zajmuje bitów. Kod Huffmana jest kodem prefikсовym - żadne słowo kodowe nie jest początkiem innego słowa.

Opis algorytmu kompresji

Algorytm kompresji składa się z następujących etapów:

1. przygotowanie tablicy częstości (lub prawdopodobieństwa) występowania poszczególnych symboli,
2. przygotowanie drzewa binarnego służącego do określenia kodów symboli,
3. określenie kodowania poszczególnych symboli na podstawie drzewa utworzonego w poprzednim kroku,
4. kodowanie danych – zastąpienie symboli ich kodami.

Etap 2 i 3 algorytmu kompresji zostanie omówiony na przykładzie przedstawionym na rysunku 1. W każdym kroku budowania drzewa łączone są w jeden węzeł dwa elementy o najmniejszym prawdopodobieństwie. Lewa krawędź stworzonego węzła prowadzi do elementu o wyższym prawdopodobieństwie, a prawa o niższym.

W pierwszym kroku algorytmu dane są symbole wraz z prawdopodobieństwami ich występowania. Wybierane są dwa o najmniejszym prawdopodobieństwie ($j = 0.002$, $b = 0.031$) i łączone w jeden węzeł, któremu przypisane jest sumaryczne prawdopodobieństwo symboli j , b (0.033). Lewa krawędź od nowo utworzonego węzła prowadzi do symbolu b o wyższym prawdopodobieństwie (reprezentuje etykietę 0), a prawa do symbolu j o mniejszym prawdopodobieństwie (reprezentuje etykietę 1).

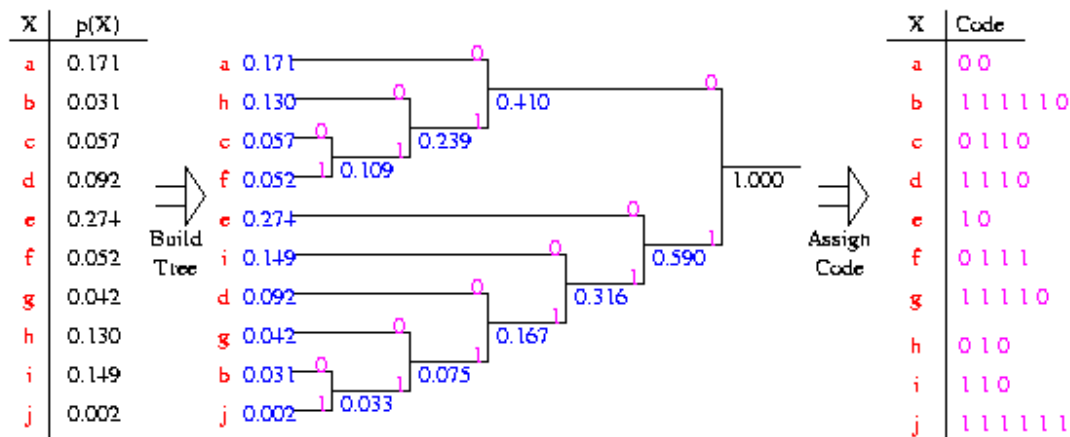
W kroku drugim do połączenia wybrany jest węzeł utworzony w kroku 1 (0.033) i symbol g (0.042). Utworzonemu węzłowi odpowiada prawdopodobieństwo 0.075 . Lewa krawędź od nowo utworzonego węzła do symbolu o wyższym prawdopodobieństwie reprezentuje etykietę 0 (g), a do węzła o mniejszym prawdopodobieństwie reprezentuje etykietę 1.

W kroku trzecim łączone są kolejne symbole o najmniejszym prawdopodobieństwie - f (0.052) oraz c (0.057). Algorytm jest kontynuowany, aż zostanie zbudowane pełne drzewo posiadające jeden korzeń.

Kody poszczególnych symboli określają kolejne etykiety krawędzi drzewa na ścieżce od korzenia do wskazanego symbolu. Np. kod symbolu d to 1110.

Opis algorytmu dekompresji

Dekompresja wymaga posiadania drzewa kodów, a odtworzenie danych polega na czytaniu kolejnych bitów ze strumienia danych i jednoczesnym przechodzeniu drzewa zgodnie z przyjętą konwencją. Po dojściu do liścia i wypisaniu związanego z nim symbolu powracamy do korzenia.

Rysunek 1. Tablica prawdopodobieństwa występowania symboli, drzewo służące do określenia kodów, tablica z kodami poszczególnych symboli [3].

Wejście / Wyjście

Wejściem do programu kompresującego *compress* jest plik o nazwie *dane* o dowolnej wielkości (nie można zatem wczytać całego pliku na jeden raz do pamięci). W wyniku kompresji powstaje plik o nazwie *archiwum* zawierający zakodowane dane oraz wszystkie dodatkowe informacje potrzebne do poprawnej dekompresji.

Wejściem do programu dekompresującego *decompress* jest plik o nazwie *archiwum*. W wyniku dekompresji powstaje plik o nazwie *dane1*.

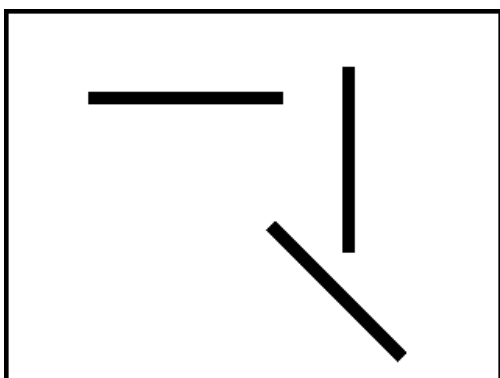
3.2 Co widzi robot

Zrealizować program symulujący laserowy skaner robota służący do pomiaru odległości. Otoczenie robota (przeszkody) jest opisane w pliku w formacie BMP [5], a parametry aktualnego położenia w pliku tekstowym. Należy wykreślić ciągłą czerwoną linią przebieg wiązek lasera oraz zapisać w pliku tekstowym ich długości.

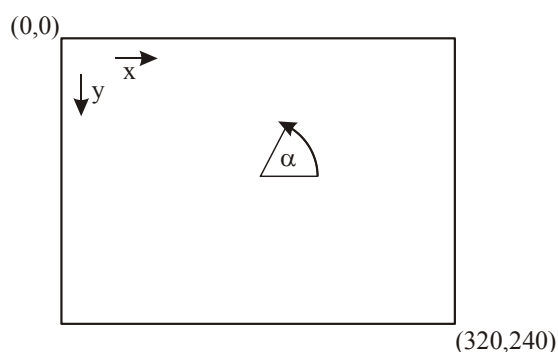
Wejście

Dane wejściowe dla programu znajdują się w plikach o nazwie **otoczenie.bmp** oraz **parametry.txt**.

Plik **otoczenie.bmp** zawiera informacje o rozmieszczeniu przeszkód i ma rozmiar 320 na 240 pikseli. Piksel o kolorze białym oznacza wolną przestrzeń, zaś o kolorze czarnym - przeszkodę.

Rys. 1. Przykładowa zawartość pliku *otoczenie.bmp*.

Rys. 2. Zastosowany układ współrzędnych.

Plik **parametry.txt** zawiera informację o położeniu robota (kolejne liczby są rozdzielone spacjami i umieszczone są w jednym wierszu):

- x, y - współrzędne położenia robota – dwie liczby całkowite z zakresu $\langle 0, 320 \rangle$ i $\langle 0, 240 \rangle$,
- α - kierunek, w którym skierowany jest robot (wyrażony w stopniach) – liczba całkowita z zakresu $\langle 0, 360 \rangle$

Przykładowa zawartość pliku **parametry.txt**

```
100 100 45
```

Parametry stałe:

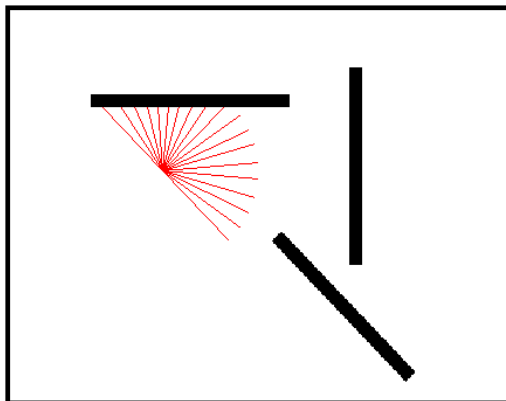
- maksymalna długość wiązki laserowej – 60 pikseli,
- liczba wiązek laserowych – 19. Wiązki są rozmieszczone równomiernie co 10° w zakresie $\langle 90^\circ, -90^\circ \rangle$ od kierunku, w którym skierowany jest robot.

Wyjście

Wyniki działania programu powinny być zapisane w dwóch plikach o nazwach **symulacja.bmp** i **wyniki.txt**.

Plik **symulacja.bmp** (rys. 3) zawiera obraz otoczenia z pliku wejściowego **otoczenie.bmp** oraz naniesione czerwonymi ciągłymi liniami przebiegi wiązek laserowych. Obraz ma stałe rozmiary 320x240 pikseli.

Plik **wyniki.txt** zawiera w kolejnych wierszach długości wiązek laserowych (odległości od przeszkody). W przypadku, gdy wiązka nie natrafi na przeszkodę do pliku powinna być wstawiona wartość 255. Skanowanie rozpoczyna się od kąta 90° (lewa strona robota).

Rys.3. Przykładowy obraz z pliku **symulacja.bmp**

Przykładowa zawartość pliku wyniki.txt
55
47
43
40
39
39
40
43
47
55
255
255
255
255
255
255
255
255
255
255

Uwagi

1. Do kreślenia odcinków można wykorzystać algorytm Bresenhama [6].

Warianty zadania:

1. Dozwolone jest wykorzystanie dowolnych instrukcji procesora MIPS.
2. Dozwolone jest korzystanie z instrukcji operujących tylko na liczbach całkowitych (wykorzystywanie operacji zmiennoprzecinkowych jest niedozwolone). Należy oszacować jak duże będą błędy w porównaniu z programem, który operowałby na arytmetyce zmiennoprzecinkowej.

3.3 Z-bufor

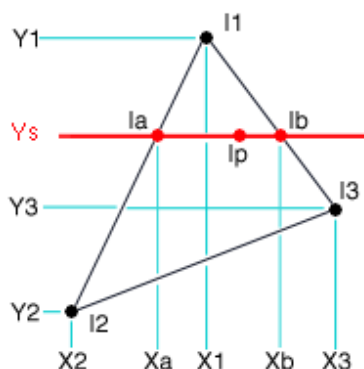
Należy napisać program symulujący działanie mechanizmu Z-bufora [7]. Program ma za zadanie rysować trójkąty, których parametry wczytane są z pliku, zaś efekty działania programu powinny być zapisane do plików BMP. Przy określaniu kolorów pikseli należy użyć metody cieniowania interpolowanego (takiego jak w metodzie cieniowania Gouraud).

Z-bufor

Z-bufor [7] jest mechanizmem pozwalającym na rozwiązanie problemu przesłaniania rysowanych obiektów w grafice trójwymiarowej. Jest to bufor o takich samych rozmiarach jak bufor obrazu przechowujący współrzędną Z każdego piksela obrazu. Na początku wartości w Z-buforze inicjowane są wartością odpowiadającą nieskończoności (0xFFFF FFFF). Przed narysowaniem piksela w buforze obrazu sprawdzane jest, czy jego składowa Z jest mniejsza niż wartość w Z-buforze. Jeśli tak (oznacza to, że piksel jest bliżej obserwatora niż poprzednio narysowany) aktualizowana jest wartość piksela w buforze obrazu i w Z-buforze.

Cieniowanie interpolowane

Cieniowanie interpolacyjne polega na przypisaniu pikselom cieniowanego wielokąta koloru obliczonego poprzez interpolację wartości kolorów z poszczególnych wierzchołków. Na rys.1 pokazano ideę obliczania koloru dla punktu o współrzędnych (X_p , Y_s). Najpierw dokonywana jest interpolacja koloru na krawędziach trójkąta (czerwone kropki na rys.1), a następnie pomiędzy tymi punktami w jego wnętrzu. I_a oznacza wartość składowej koloru w punkcie (X_a , Y_s), I_b oznacza wartość składowej koloru w punkcie (X_b , Y_s). Obliczenia trzeba wykonać trzy razy: dla składowej czerwonej, zielonej i niebieskiej.

Rys.1 Idea cieniowania wielokąta metodą interpolacyjną [8].

Wartości składowych koloru można obliczyć korzystając ze wzorów:

$$I_a = (Y_s - Y_2) / (Y_1 - Y_2) * I_1 + (Y_1 - Y_s) / (Y_1 - Y_2) * I_2$$

$$I_b = (Y_s - Y_3) / (Y_1 - Y_3) * I_1 + (Y_1 - Y_s) / (Y_1 - Y_3) * I_3$$

$$I_p = (X_b - X_p) / (X_b - X_a) * I_a + (X_p - X_a) / (X_b - X_a) * I_b$$

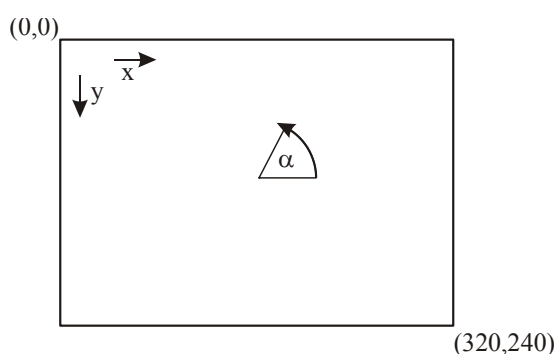
Wejście

Dane wejściowe dla programu znajdują się w pliku tekstowym o nazwie **opis.txt** o następującym formacie:

- Pierwszy wiersz zawiera wartości trzech składowych RGB koloru tła rozdzielone spacjami. Wartości zawierają się w przedziale $\langle 0, 255 \rangle$.
- Kolejne wiersze zawierają opis trójkątów:

$X_1 Y_1 Z_1 R_1 G_1 B_1 X_2 Y_2 Z_2 R_2 G_2 B_2 X_3 Y_3 Z_3 R_3 G_3 B_3$

gdzie: X_i, Y_i, Z_i są współrzędnymi wierzchołka X, Y i odpowiadającą mu składową Z , zaś R_i, G_i, B_i są składowymi RGB koloru wierzchołka. Wartości współrzędnej X zawierają się w przedziale $\langle 0, 319 \rangle$, współrzędnej Y $\langle 0, 239 \rangle$. Składowa Z może przyjmować wartości z zakresu $\langle 0x0000\ 0000, 0xFFFF\ FFFE \rangle$. Wartości RGB zawierają się w przedziale $\langle 0, 255 \rangle$.

Rys. 2. Zastosowany układ współrzędnych.

Wyjście

Wynikiem działania programu powinny być dwa pliki w formacie BMP [5] o nazwach **scena.bmp** i **zbufor.bmp**. Pliki te mają stały rozmiar 320x240 pikseli.

Plik **scena.bmp** zawiera narysowane trójkąty opisane w pliku **opis.txt**.

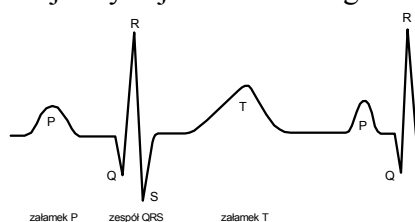
Plik **zbufor.bmp** zawiera wizualizację zawartości Z-bufora w odcieniach szarości. Wartość 0 reprezentowana przez kolor biały, nieskończoność przez kolor czarny.

Warianty zadania:

1. Dozwolone jest wykorzystanie dowolnych instrukcji procesora MIPS.
2. Dozwolone jest korzystanie z instrukcji operujących tylko na liczbach całkowitych (wykorzystywanie operacji zmiennoprzecinkowych jest niedozwolone). Należy oszacować jak duże będą błędy w porównaniu z programem, który operowałby na arytmetyce zmiennoprzecinkowej.

3.4 EKG

Elektrokardiogram [10] (EKG) jest zapisem sumarycznego napięcia (wytworzonego przez włókna mięśniowe serca) na powierzchni ciała względem osi czasu. Poniższy rysunek przedstawia kształt wyidealizowanej krzywej elektrokardiograficznej.

Wychylenia w górę lub w dół nazywa się załamekami i oznaczają się dużymi literami P, Q, R, S, T, U. Załamki Q, R, S określa się wspólnym mianem zespołu QRS. Odpowiadają one procesowi depolaryzacji komórek mięśnia sercowego. Podstawowym badaniem wykonywanym przez systemy do automatycznej analizy sygnału EKG jest określenie rytmu serca. Odbывается to na podstawie rozmieszczenia zespołów QRS.

Proces rejestracji sygnału EKG wygląda następująco. Sygnał EKG z elektrod rozmieszczonych na ciele pacjenta jest wzmacniany przy pomocy przedwzmacniacza (1000x). Następnie jest próbkowany za pomocą 12-bitowego przetwornika analogowo-cyfrowego z częstotliwością 1kHz. Próbkę są zapisywane do plików w postaci całkowitych liczb 16-bitowych ze znakiem.

Cel programu

Realizowany program powinien dokonać detekcji zespołów QRS w sygnale EKG. Sygnał jest zapisany w pliku. Opis algorytmu detekcji, który należy zaimplementować znajduje się w kolejnym punkcie. Wyniki analizy należy wyświetlić na standardowym wyjściu w zadanym formacie.

Opis algorytmu detekcji

Algorytm Holsingera [11] działa na ciągu próbek $X(n)$ sygnału EKG z jednego odprowadzenia. Pozycja zespołu QRS jest określana na podstawie przekroczenia wartości progowej przez pierwszą pochodną sygnału.

Algorytm składa się z 3 kroków:

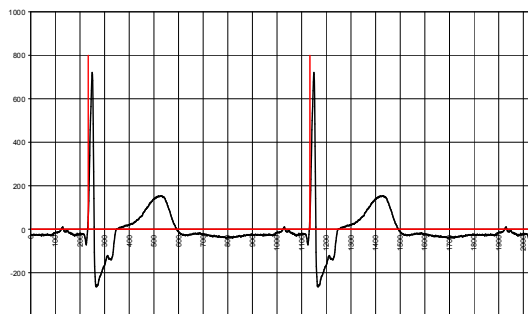
1. Do bufora wejściowego wczytywany jest ciąg próbek $X(n)$ sygnału EKG z jednego odprowadzenia.
2. Liczona jest pierwsza pochodna sygnału według wzoru

$$Y(n) = X(n+4) - X(n-4).$$

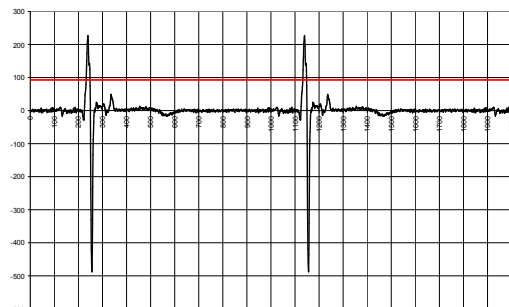
Pochodną oblicza się jako różnicę próbki oddalanej o 1 ms do przodu (4 próbki przy częstotliwości próbkowania 1 kHz) od analizowanej próbki i próbki odległej o 1 ms wstecz.

3. W sygnale pochodnej poszukiwany jest punkt przekraczający wartość progową P (ustaloną doświadczalnie na 93). Jeśli dla kolejnych 12 próbek wartość pochodnej jest

większa od P przynajmniej w 4 przypadkach, to miejsce, w którym próg został przekroczony po raz pierwszy uznaje się za punkt detekcji.

Wczytany sygnał EKG z zaznaczonymi punktami detekcji (kolor czerwony).

Pochodna sygnału EKG oraz próg (kolor czerwony) wykorzystywany przy detekcji zespołów QRS

Wejście

Dane wejściowe dla programu znajdują się w pliku o nazwie **ekg.bin** zawierającym ciąg próbek sygnału EKG. Próbką sygnału EKG jest 16-bitową liczbą całkowitą ze znakiem.

Przykładowy plik jest dostępny pod adresem:

<http://galera.ii.pw.edu.pl/~zsz/arko/projekt-mips>

Wyjście

Program powinien wypisywać wyniki na standardowym wyjściu. Pojedynczy wiersz wyniku ma następujący format:

nr próbki:wartość próbki:wartość pochodnej:znacznik detekcji

Numer próbki jest kolejnym numerem odczytanej z pliku próbki (numeracja od zera). *Wartość próbki* jest wartością odczytaną z pliku. *Wartość pochodnej* jest wartością obliczoną zgodnie ze wzorem na pochodną w algorytmie Holsingera. Jeśli dana próbka została uznana za punkt detekcji to *znacznik detekcji* przyjmuje wartość 800. W przeciwnym przypadku ma wartość 0. Przykładowy fragment danych generowanych przez program:

...

230:-9:69:0

231:8:80:0

232:29:93:0

233:56:122:800

234:84:151:0

...

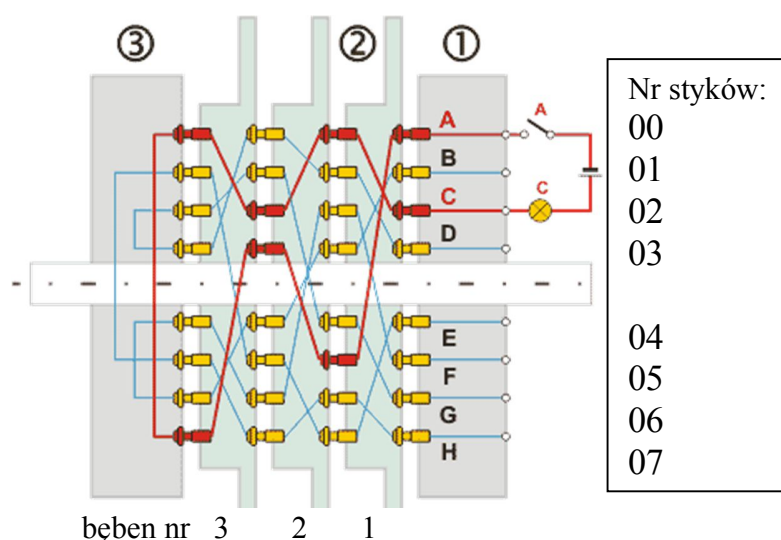
Uwagi

Pliki wejściowe mogą mieć różną długość. Sygnał EKG należy analizować fragmentami o ustalonej długości.

3.5 Mini Enigma

Zrealizować program szyfrujący ciągi znakowe (pobierane z pliku) algorytmem używanym w maszynie Enigma opisanym w następnym punkcie.

Opis algorytmu

Rys 1. Zasada działania bębnow szyfrujących maszyny Enigma [12]. Oznaczenia: 1 – styki wejściowe/wyjściowe, 2 – bębny szyfrujące, 3 – bęben odwracający

Każdy ze styków wejściowych/wyjściowych odpowiada jednemu znakowi z pewnego podzbioru znaków ASCII. Zakładamy, że styki są ponumerowane od 00. Jeden bęben szyfrujący wykonuje proste podstawienie dwóch znaków.

Na rys. 1 pokazano zasadę działania algorytmu. Sygnał odpowiadający literze A podawany jest poprzez styk wejściowy (w powyższym przykładzie o numerze 00), następnie propaguje poprzez styk (nr 00) po prawej stronie pierwszego bębna do styku (nr 05) po lewej stronie bębna. W bębnie nr 2 wchodzi na styk nr 05 po prawej stronie i przechodzi na styk nr 03 po lewej stronie. W bębnie nr 3 wchodzi na styk nr 03 po prawej stronie i przechodzi na styk nr 07 po lewej stronie. Następnie w bębnie odwracającym sygnał propaguje ze styku nr 07 na styk o numerze 00, zaś dalej z powrotem przez bębny nr 3, 2 oraz 1 (wchodząc z lewej strony i wychodząc z prawej). Zaszyfrowany znak otrzymujemy po podaniu sygnału na styk wejściowy/wyjściowy o numerze 02 (odpowiadający w przykładzie literze C).

Po zaszyfrowaniu znaku bęben nr 1 obraca się o jedną pozycję. Zatem styk o numerze 01 bębna nr 1 będzie teraz sąsiadował ze stykiem wejściowym/wyjściowym nr 00 (a styk 00 bębna nr 1, ze stykiem wej./wyj. nr 07). Gdy bęben nr 1 wykona pełen obrót, następuje obrót bębna nr 2 o jedną pozycję, itd. Bęben odwracający jest nieruchomy.

Wejście

Ciągi znakowe do zaszyfrowania:

Ciągi znakowe do zaszyfrowania (tekst jawny) znajdują się w kolejnych wierszach pliku o nazwie **plaintext.txt**. Zakładamy, że:

- długość wiersza tekstu razem ze znakiem końca wiersza (o kodzie 10_{dec}) jest nie większa niż 1024 znaki.
- tekst jawny zawiera znaki o kodach ASCII z przedziału <32_{dec}, 95_{dec}>
- wszystkie znaki, których kody ASCII nie mieszczą się w przedziale wymienionym w poprzednim punkcie są ignorowane
- plik będzie wczytywany wiersz po wierszu (a nie na jeden raz w całości)
- po wczytaniu kolejnego wiersza algorytm szyfrujący kontynuuje pracę (nie powraca do stanu początkowego)
- dane kończą się pustym wierszem zawierającym tylko znak o kodzie 10_{dec}

Połączenia bębnow szyfrujących:

Plik o nazwie **rotors.txt** zawiera opis połączeń bębnow szyfrujących. Plik składa się z czterech sekcji – trzy pierwsze opisują połączenia bębnow standardowych (w stałej kolejności: bęben nr 1, 2, 3), ostatnia bębna odwracającego. Każda sekcja składa się z etykiety (dowolny ciąg znakowy) oraz 64 linii opisujących połączenia styków po prawej i po lewej stronie bębna (dla bębnow standardowych) i 32 linie (dla bębna odwracającego).

Przykład sekcji opisującej połączenia bębna nr 1

```
Rotor 1;nr styku po lewej stronie- nr styku po prawej stronie
00-32
01-34
02-36
....
62-03
63-01
```

Powyższe dane oznaczają, że np. lewy styk 00 jest połączony z prawym stykiem 32.

Początkowe położenie bębnow szyfrujących:

Początkowe położenie bębnow szyfrujących podane jest w pliku **init.txt**. W kolejnych wierszach podane jest początkowe położenie bębnow nr 1, 2, 3.

Przykładowa zawartość pliku init.txt

```
00
17
28
```

Dane z powyższego przykładu oznaczają, że:

- styk 00 pierwszego bębna sąsiaduje ze stykiem wej./wyj. o numerze 00,
- styk 17 drugiego bębna sąsiaduje ze stykiem 00 pierwszego bębna i stykiem 28 trzeciego bębna
- styk 28 trzeciego bębna sąsiaduje ze stykiem 17 drugiego bębna i stykiem 00 bębna odwracającego.

Wyjście

Zaszyfrowane ciągi znakowe powinny być umieszczone w kolejnych wierszach pliku o nazwie **ciphertext.txt**. Znak końca wiersza ma kod 10_{dec}. Plik powinien kończyć się pustym wierszem zawierającym wyłącznie znak końca wiersza.

Uwagi

Powyższy algorytm szyfruje w sposób odwracalny. Zatem:

$F(F(X))=X$, gdzie X – ciąg wejściowy, F – operacja szyfrowania

3.6 Mapa wysokości

Zrealizować program generujący na podstawie fragmentu lotniczej mapy wysokości zawartej w pliku tekstowym graficzną wizualizację tej mapy w formacie BMP. Dodatkowo należy wykreślić ciągłą linią przekrój (wysokość) terenu pomiędzy dwoma wskazanymi punktami leżącymi na brzegach mapy, zaś na mapie należy nanieść ciągłą linię przekroju.

Wejście

Dane wejściowe dla programu znajdują się w plikach o nazwie **mapa.txt** oraz **przekroj.txt**.

Plik **mapa.txt** zawiera informacje o wysokości terenu nad poziomem morza (w postaci tekstowej) w postaci macierzy o rozmiarze 201 na 201. Każdy element macierzy jest liczbą całkowitą z zakresu $\langle 0, 9999 \rangle$ i reprezentuje wysokość dla kwadratu o boku 20 metrów. Liczby rozdzielone są pojedynczymi spacjami.

Przykładowa zawartość pliku **mapa.txt**

```
110 113 115 117 119 121 123 126 128 130 132 134 136 138 140 142...
113 115 117 119 122 124 126 128 130 132 135 137 139 141 143 145...
115 117 119 122 124 126 128 131 133 135 137 139 142 144 146 148...
117 119 122 124 126 129 131 133 135 138 140 142 144 146 149 151...
...
```

Plik **przekroj.txt** zawiera współrzędne dwóch punktów pomiędzy którymi należy sporządzić przekrój (zakładamy, że punkty te zawsze będą leżały na brzegu mapy). Pierwsza linia pliku zawiera współrzędne x,y punktu początkowego, zaś druga linia punktu końcowego. Współrzędne są liczbami całkowitymi z zakresu $\langle 0, 200 \rangle$ i są rozdzielone pojedynczymi spacjami.

Przykładowa zawartość pliku **przekroj.txt**

```
0 200
200 0
```

Należy przyjąć, że dolny lewy róg mapy ma współrzędne (0,0).

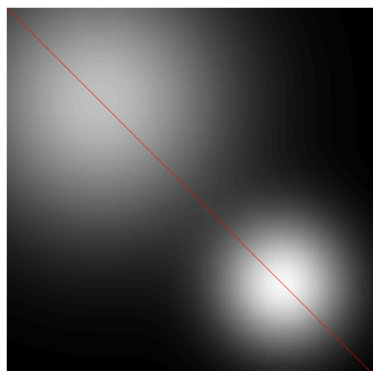
Wyjście

Wyniki działania programu powinny być zapisane w dwóch plikach w formacie BMP[5] o nazwach **mapa.bmp** i **przekroj.bmp**.

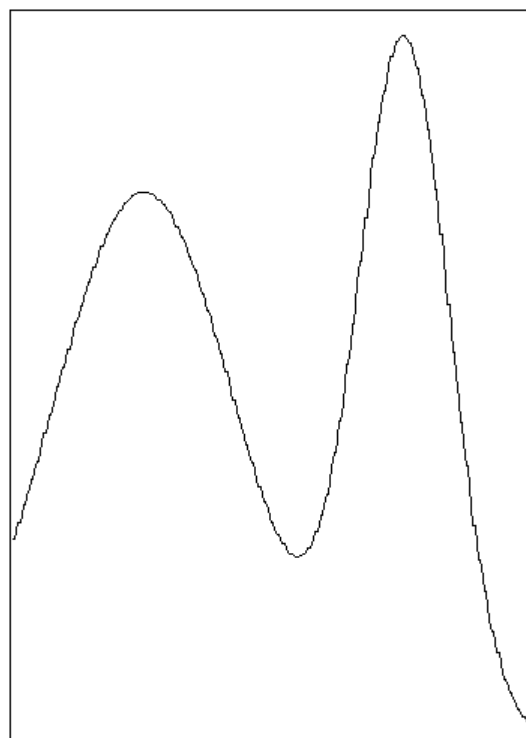
Plik **mapa.bmp** (rys. 1) zawiera obraz mapy wysokości w skali szarości. Obraz ma stałe rozmiary 201x201 pikseli. Wartość 0 z mapy wysokości jest reprezentowana przez kolor czarny. Wartości większe równe 400 reprezentowane są przez kolor biały. Pośrednie wartości reprezentowane są jako odcienie szarości.

Kolorem czerwonym zaznaczono linię wzdłuż której wykonany jest przekrój (linia powinna być ciągłą, a nie składać się ze zbioru punktów).

Plik **przekroj.bmp** (rys. 2) zawiera obraz przekroju terenu. Obraz ma stałe rozmiary 285x400 pikseli. Rysunek powinien być sporządzony w tej samej skali co rysunek zawarty w pliku **mapa.bmp** (np. długość przekątnej z rys. 1 wynosi 284 piksele i taką szerokość ma wykres przekroju). Na osi pionowej 1 piksel odpowiada 1 metrowi. Dolny wiersz pikseli reprezentuje wysokość 0. Lewa strona wykresu odpowiada punktowi początkowemu, prawa – końcowemu. Wykres powinien być linią ciągłą.

Rys.1. Przykładowy obraz z pliku
mapa.bmp

Rys. 2. Przykładowy obraz z pliku
przekroj.bmp

Warianty zadania:

1. Dozwolone jest wykorzystanie dowolnych instrukcji procesora MIPS.
2. Dozwolone jest korzystanie z instrukcji operujących tylko na liczbach całkowitych (wykorzystywanie operacji zmiennoprzecinkowych jest niedozwolone). Należy oszacować jak duże będą błędy w porównaniu z programem, który operowałby na arytmetyce zmiennoprzecinkowej.

3.7 Grafika żółwiowa

Zrealizować program generujący na podstawie pliku tekstowego plik w formacie BMP. Plik wejściowy zawiera polecenia grafiki żółwiowej (ang. turtle graphics) według podanej w następnym punkcie składni.

Wejście

Dane wejściowe dla programu znajdują się w pliku o nazwie **turtle.txt** zawierającym ciąg komend grafiki żółwiowej. Składnia pliku jest następująca:

```
<plik opisu> ::= {<komenda>}
<komenda> ::= <komenda_prosta>
<komenda_prosta> ::= <komenda_ustaw> | <komenda_podnieś> |
                     <komenda_opuść> | <komenda_naprzód> |
                     <komenda_obrót>
<komenda_ustaw> ::= ustaw <punkt> , <kąt> ;
<komenda_podnieś> ::= podnies ;
<komenda_opuść> ::= opusc ;
<komenda_naprzód> ::= naprzod <liczba> ;
<komenda_obrót> ::= obrot <liczba> ;
<komenda_kolor> ::= kolor <kolor> ;
<punkt> ::= [ <liczba> , <liczba> ]
<kąt> ::= <liczba>
<liczba> ::= [0..9] {[0..9]}
```

Należy przyjąć, że dolny lewy róg obrazu powinien mieć współrzędne (0,0). Kąty mierzone są w stopniach.

Wyjście

Wyniki przetwarzania powinny być zapisane w pliku w formacie BMP o rozmiarach 160x120. Obrazek powinien być biało-czarny (tło białe, rysowane obiekty czarne). Format pliku BMP jest dostępny pod adresem [5].

Uwagi

Do rysowania linii proszę użyć algorytmu Bresenham'a. Opis można znaleźć w [6].

3.8 Odległość Hamminga

Dane są dwa obrazy biało-czarne w dwóch plikach BMP. Zrealizować program, który policzy minimalną odległość Hamminga między tymi obrazami. Odległość Hamminga jest liczbą pikseli, na których różnią się obrazy, z uwzględnieniem możliwego przesunięcia w osi poziomej i pionowej obrazów względem siebie. Zakłada się, że przesunięcie zawiera się w przedziale $<-7,7>$ pikseli.

Implementowany algorytm powinien, dla każdego możliwego przesunięcia obrazów względem siebie, wyznaczyć liczbę pikseli, na których różnią się obrazy i wybrać wartość minimalną, jako wynik końcowy.

Wejście

Dane wejściowe dla programu znajdują się w plikach w formacie BMP (1-bitowych) [5] o nazwie **obraz1.bmp** oraz **obraz2.bmp**. Rozmiar obrazów jest stały i wynosi 64 x 64 piksele.

Wyjście

Wynikiem działania programu powinny być dwa pliki tekstowe o nazwach **hamming.txt** i **tablica.txt**.

Plik **hamming.txt** zawiera minimalną odległość Hamminga między obrazami dla dowolnego, dopuszczalnego przesunięcia w obu osiach.

Plik **tablica.txt** zawiera tabelę odległości Hamminga dla wszystkich możliwych przesunięć.

Uwagi

Dozwolone jest korzystanie z instrukcji operujących tylko na liczbach całkowitych (wykorzystywanie operacji zmiennoprzecinkowych jest niedozwolone).

3.9 Kod kreskowy Code 128

Zrealizować program dekodujący wybrany podzbiór kodów kreskowych zgodnych ze specyfikacją Code 128.

Opis kodów kreskowych Code 128

Kody kreskowy Code 128 [13, 14] umożliwia zakodowanie 128 symboli z jednego z trzech podzbiorów (Code Set A, Code Set B, Code Set C). Znak startu kodu kreskowego zawiera informację o użytym podziorze znaków. Wykorzystywane są kreski i przerwy o czterech różnych grubościach. Każdy znak (poza znakiem stopu) składa się z trzech kresek i trzech przerw. Znak stopu składa się z czterech kresek i trzech przerw. Szerokości kresek i przerw są całkowitymi wielokrotnościami szerokości najwęższej kreski lub przerwy.

Elementy składowe kodu kreskowego Code 128 to:

- pusta przestrzeń - jej szerokość powinna być dziesięciokrotnie szersza od najwęższej kreski,
- znak startu,
- dane,
- znak kontrolny,
- znak stopu,
- pusta przestrzeń - jej szerokość powinna być dziesięciokrotnie szersza od najwęższej kreski.

Obliczanie kodu znaku kontrolnego

Znak sumy kontrolnej określany jest na podstawie sumy kodów wszystkich znaków (pomnożonych przez numer pozycji) modulo 103. Pozycja pierwszego znaku danych po lewej stronie ma numer 1.

$$kod_znaku_kontrolnego = \left(kod_startu + \sum_{i=1}^{liczba\ znaków\ danych} i * kod_znaku[i] \right) \bmod 103$$

Kody znaków

W tabeli 1 pokazano znaki oraz ich kody dla trzech podzbiorów - Code Set A, Code Set B, Code Set C. Ostatnia kolumna zawiera względne długości kresek (K) i przerw (P).

Tabela 1. Kody znaków

Kod znaku	Code set A	Code set B	Code set C	<u>K</u>	P	<u>K</u>	P	<u>K</u>	P
0	SP	SP	00	2	1	2	2	2	2
1	!	!	01	2	2	2	1	2	2
2	"	"	02	2	2	2	2	2	1
3	#	#	03	1	2	1	2	2	3
4	\$	\$	04	1	2	1	3	2	2
5	%	%	05	1	3	1	2	2	2
6	&	&	06	1	2	2	2	1	3
7	'	'	07	1	2	2	3	1	2
8	((08	1	3	2	2	1	2
9))	09	2	2	1	2	1	3
10	*	*	10	2	2	1	3	1	2
11	+	+	11	2	3	1	2	1	2
12	,	,	12	1	1	2	2	3	2
13	-	-	13	1	2	2	1	3	2
14	.	.	14	1	2	2	2	3	1
15	/	/	15	1	1	3	2	2	2
16	0	0	16	1	2	3	1	2	2
17	1	1	17	1	2	3	2	2	1
18	2	2	18	2	2	3	2	1	1
19	3	3	19	2	2	1	1	3	2
20	4	4	20	2	2	1	2	3	1
21	5	5	21	2	1	3	2	1	2
22	6	6	22	2	2	3	1	1	2
23	7	7	23	3	1	2	1	3	1
24	8	8	24	3	1	1	2	2	2
25	9	9	25	3	2	1	1	2	2
26	:	:	26	3	2	1	2	2	1
27	;	;	27	3	1	2	2	1	2
28	<	<	28	3	2	2	1	1	2
29	=	=	29	3	2	2	2	1	1
30	>	>	30	2	1	2	1	2	3
31	?	?	31	2	1	2	3	2	1
32	@	@	32	2	3	2	1	2	1
33	A	A	33	1	1	1	3	2	3
34	B	B	34	1	3	1	1	2	3
35	C	C	35	1	3	1	3	2	1
36	D	D	36	1	1	2	3	1	3
37	E	E	37	1	3	2	1	1	3
38	F	F	38	1	3	2	3	1	1
39	G	G	39	2	1	1	3	1	3
40	H	H	40	2	3	1	1	1	3
41	I	I	41	2	3	1	3	1	1
42	J	J	42	1	1	2	1	3	3
43	K	K	43	1	1	2	3	3	1
44	L	L	44	1	3	2	1	3	1
45	M	M	45	1	1	3	1	2	3
46	N	N	46	1	1	3	3	2	1
47	O	O	47	1	3	3	1	2	1
48	P	P	48	3	1	3	1	2	1
49	Q	Q	49	2	1	1	3	3	1
50	R	R	50	2	3	1	1	3	1
51	S	S	51	2	1	3	1	1	3
52	T	T	52	2	1	3	3	1	1
53	U	U	53	2	1	3	1	3	1
54	V	V	54	3	1	1	1	2	3
55	W	W	55	3	1	1	3	2	1
56	X	X	56	3	3	1	1	2	1

57	Y	Y	57	3	1	2	1	1	3	
58	Z	Z	58	3	1	2	3	1	1	
59	[[59	3	3	2	1	1	1	
60	\	\	60	3	1	4	1	1	1	
61]]	61	2	2	1	4	1	1	
62	^	^	62	4	3	1	1	1	1	
63			63	1	1	1	2	2	4	
64	NUL	`	64	1	1	1	4	2	2	
65	SOH	a	65	1	2	1	1	2	4	
66	STX	b	66	1	2	1	4	2	1	
67	ETX	c	67	1	4	1	1	2	2	
68	EOT	d	68	1	4	1	2	2	1	
69	ENQ	e	69	1	1	2	2	1	4	
70	ACK	f	70	1	1	2	4	1	2	
71	BEL	g	71	1	2	2	1	1	4	
72	BS	h	72	1	2	2	4	1	1	
73	HT	i	73	1	4	2	1	1	2	
74	LF	j	74	1	4	2	2	1	1	
75	VT	k	75	2	4	1	2	1	1	
76	FF	l	76	2	2	1	1	1	4	
77	CR	m	77	4	1	3	1	1	1	
78	SO	n	78	2	4	1	1	1	2	
79	SI	o	79	1	3	4	1	1	1	
80	DLE	p	80	1	1	1	2	4	2	
81	DC1	q	81	1	2	1	1	4	2	
82	DC2	r	82	1	2	1	2	4	1	
83	DC3	s	83	1	1	4	2	1	2	
84	DC4	t	84	1	2	4	1	1	2	
85	NAK	u	85	1	2	4	2	1	1	
86	SYN	v	86	4	1	1	2	1	2	
87	ETB	w	87	4	2	1	1	1	2	
88	CAN	x	88	4	2	1	2	1	1	
89	EM	y	89	2	1	2	1	4	1	
90	SUB	z	90	2	1	4	1	2	1	
91	ESC	{	91	4	1	2	1	2	1	
92	FS		92	1	1	1	1	4	3	
93	GS	}	93	1	1	1	3	4	1	
94	RS	~	94	1	3	1	1	4	1	
95	US	DEL	95	1	1	4	1	1	3	
96	FNC 3	FNC 3	96	1	1	4	3	1	1	
97	FNC 2	FNC 2	97	4	1	1	1	1	3	
98	SHIFT	SHIFT	98	4	1	1	3	1	1	
99	CODE C	CODE C	99	1	1	3	1	4	1	
100	CODE B	FNC 4	CODE B	1	1	4	1	3	1	
101	FNC 4	CODE A	CODE A	3	1	1	1	4	1	
102	FNC 1	FNC 1	FNC 1	4	1	1	1	3	1	
103	Start A	Start A	Start A	2	1	1	4	1	2	
104	Start B	Start B	Start B	2	1	1	2	1	4	
105	Start C	Start C	Start C	2	1	1	2	3	2	
106	Stop	Stop	Stop	2	3	3	1	1	1	2

Wejście

Dane wejściowe dla programu znajdują się w 24 bitowym pliku BMP[5] bez kompresji o nazwie **kod.bmp**. Rozmiar plików jest stały i wynosi 600pikseli na 50 pikseli. Pliki nie spełniające w/w wymagań nie podlegają przetwarzaniu.

Kreski narysowane są równolegle do pionowej krawędzi kolorem czarnym, tło ma kolor biały. W obrazie nie występują żadne zniekształcenia (np. przekos, niedokładności druku itp.).

Wyjście

Program powinien wypisywać wyniki dekodowania kodu kreskowego na standardowym wyjściu.

Warianty zadania:

1. Program dekoduje znaki z zestawu Code Set A
2. Program dekoduje znaki z zestawu Code Set B
3. Program dekoduje znaki z zestawu Code Set C
4. Program dekoduje znaki z dowolnego zestawu.

Uwagi:

Rozpoznawanie kodów kreskowych on-line:

<http://online-barcode-reader.inliteresearch.com/default.aspx>

Generowanie kodów kreskowych on-line:

<http://www.barcode-generator.org/>

3.10 Kod kreskowy Code 39

Zrealizować program dekodujący kod kreskowy zgodny ze specyfikacją Code 39.

Opis kodów kreskowych Code 39

Kody kreskowy Code 39 [15] umożliwia zakodowanie 43 symboli. Znak startu i stopu kodu kreskowego to * (znak ten nie może być wykorzystany w kodowanych danych). Wykorzystywane są kreski i przerwy o dwóch grubościach - stosunek grubości kresek i przerw szerokich do kresek i przerw wąskich może wynosić od 2.2:1 do 3:1 (w obrębie jednego kodu jest stały). Każdy znak składa się z 9 pól (5 kresek i 4 przerw) z czego 3 pola są szerokie. Szerokość przerwy między znakami nie jest zdefiniowana - w praktyce przyjmuje się, że jest równa wąskiej przerwie.

Elementy składowe kodu kreskowego Code 39 to:

- znak startu *,
- dane,
- znak kontrolny,
- znak stopu *.

Obliczanie kodu znaku kontrolnego

Znak sumy kontrolnej określany jest na podstawie sumy kodów wszystkich znaków modulo 43.

$$kod_znaku_kontrolnego = \left(\sum_{i=1}^{liczba\ znaków\ danych} kod_znaku[i] \right) \bmod 43$$

Kody znaków

W tabeli 1 pokazano znaki oraz ich kody. Ostatnia kolumna zawiera względne długości kresek (K) i przerw (P). Cyfra 2 oznacza przerwę lub kreskę szeroką, zaś 1 wąską.

Tabela 1. Kody znaków

Kod znaku	Char	<u>K</u>	<u>P</u>	<u>K</u>	<u>P</u>	<u>K</u>	<u>P</u>	<u>K</u>	<u>P</u>	<u>K</u>
0	0	1	1	1	2	2	1	2	1	1
1	1	2	1	1	2	1	1	1	1	2
2	2	1	1	2	2	1	1	1	1	2
3	3	2	1	2	2	1	1	1	1	1
4	4	1	1	1	2	2	1	1	1	2
5	5	2	1	1	2	2	1	1	1	1
6	6	1	1	2	2	2	1	1	1	1
7	7	1	1	1	2	1	1	2	1	2
8	8	2	1	1	2	1	1	2	1	1
9	9	1	1	2	2	1	1	2	1	1
10	A	2	1	1	1	1	2	1	1	2
11	B	1	1	2	1	1	2	1	1	2
12	C	2	1	2	1	1	2	1	1	1
13	D	1	1	1	1	2	2	1	1	2
14	E	2	1	1	1	2	2	1	1	1
15	F	1	1	2	1	2	2	1	1	1
16	G	1	1	1	1	1	2	2	1	2
17	H	2	1	1	1	1	2	2	1	1
18	I	1	1	2	1	1	2	2	1	1
19	J	1	1	1	1	2	2	2	1	1
20	K	2	1	1	1	1	1	1	2	2

21	L	1	1	2	1	1	1	1	2	2
22	M	2	1	2	1	1	1	1	2	1
23	N	1	1	1	1	2	1	1	2	2
24	O	2	1	1	1	2	1	1	2	1
25	P	1	1	2	1	2	1	1	2	1
26	Q	1	1	1	1	1	1	2	2	2
27	R	2	1	1	1	1	1	2	2	1
28	S	1	1	2	1	1	1	2	2	1
29	T	1	1	1	1	2	1	2	2	1
30	U	2	2	1	1	1	1	1	1	2
31	V	1	2	2	1	1	1	1	1	2
32	W	2	2	2	1	1	1	1	1	1
33	X	1	2	1	1	2	1	1	1	2
34	Y	2	2	1	1	2	1	1	1	1
35	Z	1	2	2	1	2	1	1	1	1
36	-	1	2	1	1	1	1	2	1	2
37	.	2	2	1	1	1	1	2	1	1
38	space	1	2	2	1	1	1	2	1	1
39	\$	1	2	1	2	1	2	1	1	1
40	/	1	2	1	2	1	1	1	2	1
41	+	1	2	1	1	1	2	1	2	1
42	%	1	1	1	2	1	2	1	2	1
	*	1	2	1	1	2	1	2	1	1

Wejście

Dane wejściowe dla programu znajdują się w 24 bitowym pliku BMP[5] bez kompresji o nazwie **kod.bmp**. Rozmiar plików jest stały i wynosi 600pikseli na 50 pikseli. Pliki nie spełniające w/w wymagań nie podlegają przetwarzaniu.

Kreski narysowane są równoległe do pionowej krawędzi kolorem czarnym, tło ma kolor biały. W obrazie nie występują żadne zniekształcenia (np. przekos, niedokładności druku itp.).

Wyjście

Program powinien wypisywać wyniki dekodowania kodu kreskowego na standardowym wyjściu.

Uwagi:

Rozpoznawanie kodów kreskowych on-line:

<http://online-barcode-reader.inliteresearch.com/default.aspx>

Generowanie kodów kreskowych on-line:

<http://generator.onbarcode.com/online-code-39-barcode-generator.aspx>

3.11 Binarna grafika żółwiowa – wersja 1

W grafice komputerowej grafiką żółwiową nazywane jest tworzenie obrazu na płaszczyźnie kartezjańskiej przy użyciu kursora („żółwia”). Żółw ma trzy atrybuty: położenie, orientację (lub kierunek) i pióro. Pióro ma atrybuty: kolor, stan włączony/wyłączony (lub góra/dół) [17].

Żółw porusza się za pomocą poleceń, które odnoszą się do jego własnej pozycji, takich jak „przejdź do przodu o 10 pól” i „skręć w lewo o 90 stopni”. Piórem noszonym przez żółwia można również sterować, włączając go lub ustawiając jego kolor.

Zadaniem jest napisanie programu, który dokonuje translacji binarnie zakodowanych komend sterujących żółwiem na rastrowy plik w formacie BMP [5, 16].

Komendy sterujące żółwiem

Długość wszystkich poleceń żółwia wynosi 16 lub 32 bity. Dwa bity definiują jedno z czterech poleceń (set position, set direction, move, set state). Nieużywane bity we wszystkich poleceniach są oznaczone znakiem -. Nie należy ich brać pod uwagę przy dekodowaniu polecenia.

Set position command

Komenda *set position* ustawia nowe współrzędne żółwia. Składa się z dwóch słów. Pierwsze słowo definiuje komendę (bity 15-14). Punkt (0,0) znajduje się w lewym dolnym rogu obrazu. Drugie słowo zawiera współrzędne X (bity x9-x0) i Y (bity y5-y0) nowej pozycji.

Tabela 1. Pierwsze słowo komendy *set position*.

bit no. 15	14	13	12	11	10	9	8
0	0	-	-	-	-	-	-
bit no. 7	6	5	4	3	2	1	0
-	-	-	-	-	-	-	-

Tabela 2. Drugie słowo komendy *set position*.

bit no. 15	14	13	12	11	10	9	8
y5	y4	y3	y2	y1	y0	x9	x8
bit no. 7	6	5	4	3	2	1	0
x7	x6	x5	x4	x3	x2	x1	x0

Komenda Set direction

Polecenie *set direction* określa kierunek, w którym żółw będzie się poruszał, gdy wydane zostanie polecenie przesunięcia. Kierunek jest określony przez bity d1, d0.

Tabela 3. Komenda *set direction*.

bit no. 15	14	13	12	11	10	9	8
0	1	-	-	-	-	-	-
bit no. 7	6	5	4	3	2	1	0
-	-	-	-	-	-	d1	d0

Tabela 4. Opis bitów d1,d0.

Bity d1,d0	Zwrot żółwia
00	Prawo
01	Góra
10	Lewo
11	Dół

Komenda *Move*

Polecenie *move* przesuwa żółwia w kierunku określonym przez bity d1-d0. Odległość jest określona przez bity m9-m0. Jeśli punkt docelowy znajduje się poza obszarem rysowania, żółw powinien zatrzymać się na krawędzi rysunku. Nie może opuścić obszaru rysowania. Żółw pozostawia widoczny ślad, gdy pióro jest opuszczone (bit ud). Kolor śladu jest określony przez bity r3-r0, g3-g0, b3-b0.

Tabela 5. Komenda *move*.

bit no. 15	14	13	12	11	10	9	8
1	0	-	-	-	-	m9	m8
bit no. 7	6	5	4	3	2	1	0
m7	m6	m5	m4	m3	m2	m1	m0

Komenda *Set pen state*

Polecenie *set pen state* określa, czy pióro jest podniesione czy opuszczone (bit ud) i kolor śladu. Bity r3-r0 są najbardziej znaczącymi bitami 8-bitowej czerwonej składowej koloru (pozostałe bity są ustawione na zero). Bity g3-g0 są najbardziej znaczącymi bitami 8-bitowej zielonej składowej koloru (pozostałe bity są ustawione na zero). Bity b3-b0 są najbardziej znaczącymi bitami 8-bitowej niebieskiej składowej koloru (pozostałe bity są ustawione na zero).

Tabela 6. Komenda *set pen state*.

bit no. 15	14	13	12	11	10	9	8
1	1	Ud	-	b3	b2	b1	b0
bit no. 7	6	5	4	3	2	1	0
g3	g2	g1	g0	r3	r2	r1	r0

Tabela 7. Opis bitu *ud*.

ud bit	Stan pióra
0	Pióro podniesione (up)
1	Pióro opuszczone (down)

Wejście

- Plik binarny zawierający 16-bitowe komendy sterujące żółwiem
- Nazwa pliku: "input.bin"

Wyjście

- Plik BMP zawierający wygenerowany obraz:
 - Sub format: 24 bitowy RGB – bez kompresji,
 - Rozmiar obrazu: 600x50 px,
- Nazwa pliku: "output.bmp"

Uwagi:

1. Przykładowy program odczytujący i zapisujący plik BMP znajduje się pod adresem:
http://galera.ii.pw.edu.pl/~zsz/arko/materialy/bmp/bmp_mips.zip
2. Skrótowy schemat struktury pliku w formacie BMP znajduje się pod koniec rozdziału 3.

3.12 Binarna grafika żółwiowa – wersja 2

W grafice komputerowej grafiką żółwiową nazywane jest tworzenie obrazu na płaszczyźnie kartezjańskiej przy użyciu kursora („żółwia”). Żółw ma trzy atrybuty: położenie, orientację (lub kierunek) i pióro. Pióro ma atrybuty: kolor, stan włączony/wyłączony (lub góra/dół) [17].

Żółw porusza się za pomocą poleceń, które odnoszą się do jego własnej pozycji, takich jak „przejdź do przodu o 10 pól” i „skręć w lewo o 90 stopni”. Piórem noszonym przez żółwia można również sterować, włączając go lub ustawiając jego kolor.

Zadaniem jest napisanie programu, który dokonuje translacji binarnie zakodowanych komend sterujących żółwiem na rastrowy plik w formacie BMP [5, 16].

Komendy sterujące żółwiem

Długość wszystkich poleceń żółwia wynosi 16 lub 32 bity. Dwa bity definiują jedno z czterech poleceń (set position, set direction, move, set state). Nieużywane bity we wszystkich poleceniach są oznaczone znakiem -. Nie należy ich brać pod uwagę przy dekodowaniu polecenia.

Komenda *Set position*

Polecenie *set position* określa nowe współrzędne żółwia. Składa się z dwóch słów. Pierwsze słowo określa polecenie (bity 1-0) i współrzędną Y (bity y5-y0) nowej pozycji. Drugie słowo zawiera współrzędną X (bity x9-x0) nowej pozycji. Punkt (0,0) znajduje się w lewym dolnym rogu obrazu.

Tabela 1. Pierwsze słowo komendy *set position*.

bit no. 15	14	13	12	11	10	9	8
-	-	-	-	-	-	-	-
bit no. 7	6	5	4	3	2	1	0
y5	y4	y3	y2	y1	y0	1	1

Tabela 2. Drugie słowo komendy *set position*.

bit no. 15	14	13	12	11	10	9	8
-	-	-	-	-	-	x9	x8
bit no. 7	6	5	4	3	2	1	0
x7	x6	x5	x4	x3	x2	x1	x0

Komenda *Set direction*

Polecenie *set direction* określa kierunek, w którym żółw będzie się poruszał, gdy wydane zostanie polecenie przesunięcia. Kierunek jest określony przez bity d1, d0.

Tabela 3. Komenda *set direction*.

bit no. 15	14	13	12	11	10	9	8
d1	d0	-	-	-	-	-	-
bit no. 7	6	5	4	3	2	1	0
-	-	-	-	-	-	1	0

Tabela 4. Opis bitów d1, d0.

Bits d1,d0	Zwrot żółwia
00	Prawo
01	Góra
10	Lewo
11	Dół

Komenda *Move*

Polecenie *move* przesuwa żółwia w kierunku określonym przez bity d1-d0. Odległość jest określona przez bity m9-m0. Jeśli punkt docelowy znajduje się poza obszarem rysowania, żółw powinien zatrzymać się na krawędzi rysunku. Nie może opuścić obszaru rysowania. Żółw pozostawia widoczny ślad, gdy pióro jest opuszczone (bit ud). Kolor śladu jest określony przez bity r3-r0, g3-g0, b3-b0.

Tabela 5. Komenda *move*.

bit no. 15	14	13	12	11	10	9	8
m9	m8	m7	m6	m5	m4	m3	m2
bit no. 7	6	5	4	3	2	1	0
m1	m0	-	-	-	-	0	1

Komenda *Set pen state*

Polecenie *set pen state* określa, czy pióro jest podniesione czy opuszczone (bit ud) i kolor śladu. Bity r3-r0 są najbardziej znaczącymi bitami 8-bitowej czerwonej składowej koloru (pozostałe bity są ustawione na zero). Bity g3-g0 są najbardziej znaczącymi bitami 8-bitowej zielonej składowej koloru (pozostałe bity są ustawione na zero). Bity b3-b0 są najbardziej znaczącymi bitami 8-bitowej niebieskiej składowej koloru (pozostałe bity są ustawione na zero).

Tabela 6. Komenda *set pen state*.

bit no. 15	14	13	12	11	10	9	8
r3	r2	r1	r0	g3	g2	g1	g0
bit no. 7	6	5	4	3	2	1	0
b3	b2	b1	b0	ud	-	0	0

Tabela 7. Opis bitu *ud*.

ud bit	Stan pióra
0	Pióro podniesione (up)
1	Pióro opuszczone (down)

Wejście

- Plik binarny zawierający 16-bitowe komendy sterujące żółwiem
- Nazwa pliku: "input.bin"

Wyjście

- Plik BMP zawierający wygenerowany obraz:
 - Sub format: 24 bitowy RGB – bez kompresji,
 - Rozmiar obrazu: 600x50 px,
- Nazwa pliku: "output.bmp"

Uwagi:

1. Przykładowy program odczytujący i zapisujący plik BMP znajduje się pod adresem:
http://galera.ii.pw.edu.pl/~zsz/arko/materialy/bmp/bmp_mips.zip
2. Skrótowy schemat struktury pliku w formacie BMP znajduje się pod koniec rozdziału 3.

3.13 Binarna grafika żółwiowa – wersja 3

W grafice komputerowej grafiką żółwiową nazywane jest tworzenie obrazu na płaszczyźnie kartezjańskiej przy użyciu kursora („żółwia”). Żółw ma trzy atrybuty: położenie, orientację (lub kierunek) i pióro. Pióro ma atrybuty: kolor, stan włączony/wyłączony (lub góra/dół) [17].

Żółw porusza się za pomocą poleceń, które odnoszą się do jego własnej pozycji, takich jak „przejdź do przodu o 10 pól” i „skręć w lewo o 90 stopni”. Piórem noszonym przez żółwia można również sterować, włączając go lub ustawiając jego kolor.

Zadaniem jest napisanie programu, który dokonuje translacji binarnie zakodowanych komend sterujących żółwiem na rastrowy plik w formacie BMP [5, 16].

Komendy sterujące żółwiem

Długość wszystkich poleceń żółwia wynosi 16 lub 32 bity. Dwa bity definiują jedno z czterech poleceń (set position, set direction, move, set state). Nieużywane bity we wszystkich poleceniach są oznaczone znakiem -. Nie należy ich brać pod uwagę przy dekodowaniu polecenia.

Set position command

Polecenie *set position* określa nowe współrzędne żółwia. Składa się z dwóch słów. Pierwsze słowo definiuje komendę (bity 15-14) i współrzędną Y (bity y5-y0) nowej pozycji. Drugie słowo zawiera współrzędną X (bity x9-x0). Punkt (0,0) znajduje się w lewym dolnym rogu obrazu.

Tabela 1. Pierwsze słowo komendy *set position*.

bit no. 15	14	13	12	11	10	9	8
1	1	-	-	-	-	-	-
bit no. 7	6	5	4	3	2	1	0
y5	y4	y3	y2	y1	y0	-	-

Tabela 2. Drugie słowo komendy *set position*.

bit no. 15	14	13	12	11	10	9	8
x9	x8	x7	x6	x5	x4	x3	x2
bit no. 7	6	5	4	3	2	1	0
x1	x0	-	-	-	-	-	-

Komenda Set direction

Polecenie *set direction* określa kierunek, w którym żółw będzie się poruszał, gdy wydane zostanie polecenie przesunięcia. Kierunek jest określony przez bity d1, d0.

Tabela 3. Komenda *set direction*.

bit no. 15	14	13	12	11	10	9	8
1	0	-	-	-	-	-	-
bit no. 7	6	5	4	3	2	1	0
-	-	-	-	-	-	d1	d0

Tabela 4. Opis bitów d1,d0.

Bity d1,d0	Zwrot żółwia
00	Prawo
01	Góra
10	Lewo
11	Dół

Komenda *Move*

Polecenie *move* przesuwa żółwia w kierunku określonym przez bity d1-d0. Odległość jest określona przez bity m9-m0. Jeśli punkt docelowy znajduje się poza obszarem rysowania, żółw powinien zatrzymać się na krawędzi rysunku. Nie może opuścić obszaru rysowania. Żółw pozostawia widoczny ślad, gdy pióro jest opuszczone (bit ud). Kolor śladu jest określony przez bity c2-c0.

Tabela 5. Komenda *move*.

bit no. 15	14	13	12	11	10	9	8
0	1	m9	m8	m7	m6	m5	m4
bit no. 7	6	5	4	3	2	1	0
m3	m2	m1	m0	-	-	-	-

Komenda *Set pen state*

Polecenie *set pen state* określa, czy pióro jest podniesione czy opuszczone (bit ud) i kolor śladu. Bity c2-c0 wybierają jeden z predefiniowanych kolorów z tabeli kolorów.

Tabela 6. Komenda *set pen state*.

bit no. 15	14	13	12	11	10	9	8
0	0	ud	-	-	-	-	-
bit no. 7	6	5	4	3	2	1	0
-	-	-	-	-	c2	c1	c0

Tabela 7. Opis bitu *ud*.

ud bit	Stan pióra
0	Pióro podniesione (up)
1	Pióro opuszczone (down)

Tabela 8. Tabela kolorów.

bity c2,c1,c0	Kolor
000	black
001	red
010	green
011	blue
100	yellow
101	cyan
110	purple
111	white

Wejście

- Plik binarny zawierający 16-bitowe komendy sterujące żółciem
- Nazwa pliku: “input.bin”

Wyjście

- Plik BMP zawierający wygenerowany obraz:
 - Sub format: 24 bitowy RGB – bez kompresji,
 - Rozmiar obrazu: 600x50 px,
- Nazwa pliku: “output.bmp”

Uwagi:

1. Przykładowy program odczytujący i zapisujący plik BMP znajduje się pod adresem:
http://galera.ii.pw.edu.pl/~zsz/arko/materialy/bmp/bmp_mips.zip
2. Skrótowy schemat struktury pliku w formacie BMP znajduje się pod koniec rozdziału 3.

3.14 Binarna grafika żółwiowa – wersja 4

W grafice komputerowej grafiką żółwiową nazywane jest tworzenie obrazu na płaszczyźnie kartezjańskiej przy użyciu kursora („żółwia”). Żółw ma trzy atrybuty: położenie, orientację (lub kierunek) i pióro. Pióro ma atrybuty: kolor, stan włączony/wyłączony (lub góra/dół) [17].

Żółw porusza się za pomocą poleceń, które odnoszą się do jego własnej pozycji, takich jak „przejdź do przodu o 10 pól” i „skręć w lewo o 90 stopni”. Piórem noszonym przez żółwia można również sterować, włączając go lub ustawiając jego kolor.

Zadaniem jest napisanie programu, który dokonuje translacji binarnie zakodowanych komend sterujących żółwiem na rastrowy plik w formacie BMP [5, 16].

Komendy sterujące żółwiem

Długość wszystkich poleceń żółwia wynosi 16 lub 32 bity. Dwa bity definiują jedno z czterech poleceń (set position, set direction, move, set state). Nieużywane bity we wszystkich poleceniach są oznaczone znakiem -. Nie należy ich brać pod uwagę przy dekodowaniu polecenia.

Set position command

Komenda *set position* ustawia nowe współrzędne żółwia. Składa się z dwóch słów. Pierwsze słowo definiuje komendę (bity 1-0) i współrzędną X (bity x9-x0) nowej pozycji. Drugie słowo zawiera współrzędną Y (bity y5-y0) nowej pozycji. Punkt (0,0) znajduje się w lewym dolnym rogu obrazu.

Tabela 1. Pierwsze słowo komendy *set position*.

bit no. 15	14	13	12	11	10	9	8
x9	x8	x7	x6	x5	x4	x3	x2
bit no. 7	6	5	4	3	2	1	0
x1	x0	-	-	-	-	1	1

Tabela 2. Drugie słowo komendy *set position*.

bit no. 15	14	13	12	11	10	9	8
y5	y4	y3	y2	y1	y0	-	-
bit no. 7	6	5	4	3	2	1	0
-	-	-	-	-	-	-	-

Komenda Set direction

Polecenie *set direction* określa kierunek, w którym żółw będzie się poruszał, gdy wydane zostanie polecenie przesunięcia. Kierunek jest określony przez bity d1, d0.

Table 3. The *set direction* command.

bit no. 15	14	13	12	11	10	9	8
-	-	-	-	-	-	-	-
bit no. 7	6	5	4	3	2	1	0
-	-	-	-	d1	d0	1	0

Tabela 4. Opis bitów d1,d0.

Bity d1,d0	Zwrot żółwia
00	Prawo
01	Góra
10	Lewo
11	Dół

Komenda *Move*

Polecenie *move* przesuwa żółwia w kierunku określonym przez bity d1-d0. Odległość jest określona przez bity m9-m0. Jeśli punkt docelowy znajduje się poza obszarem rysowania, żółw powinien zatrzymać się na krawędzi rysunku. Nie może opuścić obszaru rysowania. Żółw pozostawia widoczny ślad, gdy pióro jest opuszczone (bit ud). Kolor śladu jest określony przez bity c2-c0.

Tabela 5. Komenda *move*.

bit no. 15	14	13	12	11	10	9	8
-	-	-	-	m9	m8	m7	m6
bit no. 7	6	5	4	3	2	1	0
m5	m4	m3	m2	m1	m0	0	1

Komenda *Set pen state*

Polecenie *set pen state* określa, czy pióro jest podniesione czy opuszczone (bit ud) i kolor śladu. Bity c2-c0 wybierają jeden z predefiniowanych kolorów z tabeli kolorów.

Tabela 6. Komenda *set pen state*.

bit no. 15	14	13	12	11	10	9	8
c2	c1	c0	-	-	-	-	-
bit no. 7	6	5	4	3	2	1	0
-	-	-	-	ud	-	0	0

Tabela 7. Opis bitu *ud*.

ud bit	Stan pióra
0	Pióro podniesione (up)
1	Pióro opuszczone (down)

Tabela 8. Tabela kolorów.

bity c2,c1,c0	Kolor
000	black
001	red
010	green
011	blue
100	yellow
101	cyan
110	purple
111	white

Wejście

- Plik binarny zawierający 16-bitowe komendy sterujące żółwiem
- Nazwa pliku: "input.bin"

Wyjście

- Plik BMP zawierający wygenerowany obraz:
 - Sub format: 24 bitowy RGB – bez kompresji,
 - Rozmiar obrazu: 600x50 px,
- Nazwa pliku: "output.bmp"

Uwagi:

1. Przykładowy program odczytujący i zapisujący plik BMP znajduje się pod adresem:
http://galera.ii.pw.edu.pl/~zsz/arko/materialy/bmp/bmp_mips.zip
2. Skrótowy schemat struktury pliku w formacie BMP znajduje się pod koniec rozdziału 3.

3.15 Binarna grafika żółwiowa – wersja 5

W grafice komputerowej grafiką żółwiową nazywane jest tworzenie obrazu na płaszczyźnie kartezjańskiej przy użyciu kursora („żółwia”). Żółw ma trzy atrybuty: położenie, orientację (lub kierunek) i pióro. Pióro ma atrybuty: kolor, stan włączony/wyłączony (lub góra/dół) [17].

Żółw porusza się za pomocą poleceń, które odnoszą się do jego własnej pozycji, takich jak „przejdź do przodu o 10 pól” i „skręć w lewo o 90 stopni”. Piórem noszonym przez żółwia można również sterować, włączając go lub ustawiając jego kolor.

Zadaniem jest napisanie programu, który dokonuje translacji binarnie zakodowanych komend sterujących żółwiem na rastrowy plik w formacie BMP [5, 16].

Komendy sterujące żółwiem

Długość wszystkich poleceń żółwia wynosi 16 lub 32 bity. Dwa bity definiują jedno z czterech poleceń (set position, set direction, move, set state). Nieużywane bity we wszystkich poleceniach są oznaczone znakiem -. Nie należy ich brać pod uwagę przy dekodowaniu polecenia.

Set position command

Polecenie *set position* określa nowe współrzędne żółwia. Składa się z dwóch słów. Pierwsze słowo definiuje komendę (bity 15-14). Punkt (0,0) znajduje się w lewym dolnym rogu obrazu. Drugie słowo zawiera współrzędne X (bity x9-x0) i Y (bity y5-y0) nowej pozycji.

Tabela 1. Pierwsze słowo komendy *set position*.

bit no. 15	14	13	12	11	10	9	8
0	1	-	-	-	-	-	-
bit no. 7	6	5	4	3	2	1	0
-	-	-	-	-	-	-	-

Tabela 2. Drugie słowo komendy *set position*.

bit no. 15	14	13	12	11	10	9	8
y5	y4	y3	y2	y1	y0	x9	x8
bit no. 7	6	5	4	3	2	1	0
x7	x6	x5	x4	x3	x2	x1	x0

Komenda Set direction

Polecenie *set direction* określa kierunek, w którym żółw będzie się poruszał, gdy wydane zostanie polecenie przesunięcia. Kierunek jest określony przez bity d1, d0.

Tabela 3. Komenda *set direction*.

bit no. 15	14	13	12	11	10	9	8
0	0	-	-	-	-	-	-
bit no. 7	6	5	4	3	2	1	0
-	-	-	-	-	-	d1	d0

Tabela 4. Opis bitów d1,d0.

Bity d1,d0	Zwrot żółwia
00	Góra
01	Lewo
10	Dół
11	Prawo

Komenda *Move*

Polecenie *move* przesuwa żółwia w kierunku określonym przez bity d1-d0. Odległość jest określona przez bity m9-m0. Jeśli punkt docelowy znajduje się poza obszarem rysowania, żółw powinien zatrzymać się na krawędzi rysunku. Nie może opuścić obszaru rysowania. Żółw pozostawia widoczny ślad, gdy pióro jest opuszczone (bit ud). Kolor śladu jest określony przez bity r3-r0, g3-g0, b3-b0.

Tabela 5. Komenda *move*.

bit no. 15	14	13	12	11	10	9	8
1	1	-	-	-	-	m9	m8
bit no. 7	6	5	4	3	2	1	0
m7	m6	m5	m4	m3	m2	m1	m0

Set pen state command

Polecenie *set pen state* określa, czy pióro jest podniesione czy opuszczone (bit ud) i kolor śladu. Bity r3-r0 są najbardziej znaczącymi bitami 8-bitowej czerwonej składowej koloru (pozostałe bity są ustawione na zero). Bity g3-g0 są najbardziej znaczącymi bitami 8-bitowej zielonej składowej koloru (pozostałe bity są ustawione na zero). Bity b3-b0 są najbardziej znaczącymi bitami 8-bitowej niebieskiej składowej koloru (pozostałe bity są ustawione na zero).

Tabela 6. Komenda *set pen state*.

bit no. 15	14	13	12	11	10	9	8
1	0	-	ud	b3	b2	b1	b0
bit no. 7	6	5	4	3	2	1	0
g3	g2	g1	g0	r3	r2	r1	r0

Tabela 7. Opis bitu *ud*.

ud bit	Stan pióra
0	Pióro opuszczone (down)
1	Pióro podniesione (up)

Wejście

- Plik binarny zawierający 16-bitowe komendy sterujące żółwiem
- Nazwa pliku: "input.bin"

Wyjście

- Plik BMP zawierający wygenerowany obraz:
 - Sub format: 24 bitowy RGB – bez kompresji,
 - Rozmiar obrazu: 600x50 px,
- Nazwa pliku: "output.bmp"

Uwagi:

3. Przykładowy program odczytujący i zapisujący plik BMP znajduje się pod adresem:
http://galera.ii.pw.edu.pl/~zsz/arko/materialy/bmp/bmp_mips.zip

Skrótowy schemat struktury pliku w formacie BMP znajduje się pod koniec rozdziału 3.

3.16 Binarna grafika żółwiowa – wersja 6

W grafice komputerowej grafiką żółwiową nazywane jest tworzenie obrazu na płaszczyźnie kartezjańskiej przy użyciu kursora („żółwia”). Żółw ma trzy atrybuty: położenie, orientację (lub kierunek) i pióro. Pióro ma atrybuty: kolor, stan włączony/wyłączony (lub góra/dół) [17].

Żółw porusza się za pomocą poleceń, które odnoszą się do jego własnej pozycji, takich jak „przejdź do przodu o 10 pól” i „skręć w lewo o 90 stopni”. Piórem noszonym przez żółwia można również sterować, włączając go lub ustawiając jego kolor.

Zadaniem jest napisanie programu, który dokonuje translacji binarnie zakodowanych komend sterujących żółwiem na rastrowy plik w formacie BMP [5, 16].

Komendy sterujące żółwiem

Długość wszystkich poleceń żółwia wynosi 16 lub 32 bity. Dwa bity definiują jedno z czterech poleceń (set position, set direction, move, set state). Nieużywane bity we wszystkich poleceniach są oznaczone znakiem -. Nie należy ich brać pod uwagę przy dekodowaniu polecenia.

Set position command

Polecenie *set position* określa nowe współrzędne żółwia. Składa się z dwóch słów. Pierwsze słowo definiuje komendę (bity 15-14) i współrzędną Y (bity y5-y0) nowej pozycji. Drugie słowo zawiera współrzędną X (bity x9-x0). Punkt (0,0) znajduje się w lewym dolnym rogu obrazu.

Tabela 1. Pierwsze słowo komendy *set position*.

bit no. 15	14	13	12	11	10	9	8
1	0	y5	y4	y3	y2	y1	y0
bit no. 7	6	5	4	3	2	1	0
-	-	-	-	-	-	-	-

Tabela 2. Drugie słowo komendy *set position*.

bit no. 15	14	13	12	11	10	9	8
x9	x8	x7	x6	x5	x4	x3	x2
bit no. 7	6	5	4	3	2	1	0
x1	x0	-	-	-	-	-	-

Komenda Set direction

Polecenie *set direction* określa kierunek, w którym żółw będzie się poruszał, gdy wydane zostanie polecenie przesunięcia. Kierunek jest określony przez bity d1, d0.

Tabela 3. Komenda *set direction*.

bit no. 15	14	13	12	11	10	9	8
1	1	-	-	d1	d0	-	-
bit no. 7	6	5	4	3	2	1	0
-	-	-	-	-	-	-	-

Tabela 4. Opis bitów d1,d0.

Bity d1,d0	Zwrot żółwia
00	Góra
01	Lewo
10	Dół
11	Prawo

Komenda *Move*

Polecenie *move* przesuwa żółwia w kierunku określonym przez bity d1-d0. Odległość jest określona przez bity m9-m0. Jeśli punkt docelowy znajduje się poza obszarem rysowania, żółw powinien zatrzymać się na krawędzi rysunku. Nie może opuścić obszaru rysowania. Żółw pozostawia widoczny ślad, gdy pióro jest opuszczone (bit ud). Kolor śladu jest określony przez bity c2-c0.

Tabela 5. Komenda *move*.

bit no. 15	14	13	12	11	10	9	8
0	0	m9	m8	m7	m6	m5	m4
bit no. 7	6	5	4	3	2	1	0
m3	m2	m1	m0	-	-	-	-

Komenda *Set pen state*

Polecenie *set pen state* określa, czy pióro jest podniesione czy opuszczone (bit ud) i kolor śladu. Bity c2-c0 wybierają jeden z predefiniowanych kolorów z tabeli kolorów.

Tabela 6. Komenda *set pen state*.

bit no. 15	14	13	12	11	10	9	8
0	1	-	ud	-	c2	c1	c0
bit no. 7	6	5	4	3	2	1	0
-	-	-	-	-	-	-	-

Tabela 7. Opis bitu *ud*.

ud bit	Stan pióra
0	Pióro opuszczone (down)
1	Pióro podniesione (up)

Tabela 8. Tabela kolorów.

bity c2,c1,c0	Kolor
000	black
001	purple
010	cyan
011	yellow
100	blue
101	green
110	red
111	white

Wejście

- Plik binarny zawierający 16-bitowe komendy sterujące żółciem
- Nazwa pliku: “input.bin”

Wyjście

- Plik BMP zawierający wygenerowany obraz:
 - Sub format: 24 bitowy RGB – bez kompresji,
 - Rozmiar obrazu: 600x50 px,
- Nazwa pliku: “output.bmp”

Uwagi:

1. Przykładowy program odczytujący i zapisujący plik BMP znajduje się pod adresem:
http://galera.ii.pw.edu.pl/~zsz/arko/materialy/bmp/bmp_mips.zip
2. Skrótowy schemat struktury pliku w formacie BMP znajduje się pod koniec rozdziału 3.

3.17 Uwagi dotyczące projektów dla procesora MIPS

Fragmenty kodu służącego do odczytu danych z pliku [2]:

```
#otwarcie pliku
    li $v0, 13          #system call for file_open
    la $a0, filename    #address of filename string
    li $a1, 0           #in mars set to 0
    li $a2, 0           #in mars set to 0
    syscall             #file descriptor of opened file in v0

#sprawdzenie czy plik udalo sie otworzyc file_descriptor<>-1
    ...

#odczyt danych z pliku
    li $v0, 14          #system call for file_read
    move $a0, $...      #move file descr from ... to a0
    la $a1, buf         #address of data buffer
    li $a2, 4048        #amount to read (bytes)
    syscall

#sprawdzenie ile danych wczytano
    beq $zero,$v0, fclose #branch if no data is read
    ...

#zamkniecie pliku
    li $v0, 16          #system call for file_close
    move $a0, $...      #move file descr from ... to a0
    syscall
```

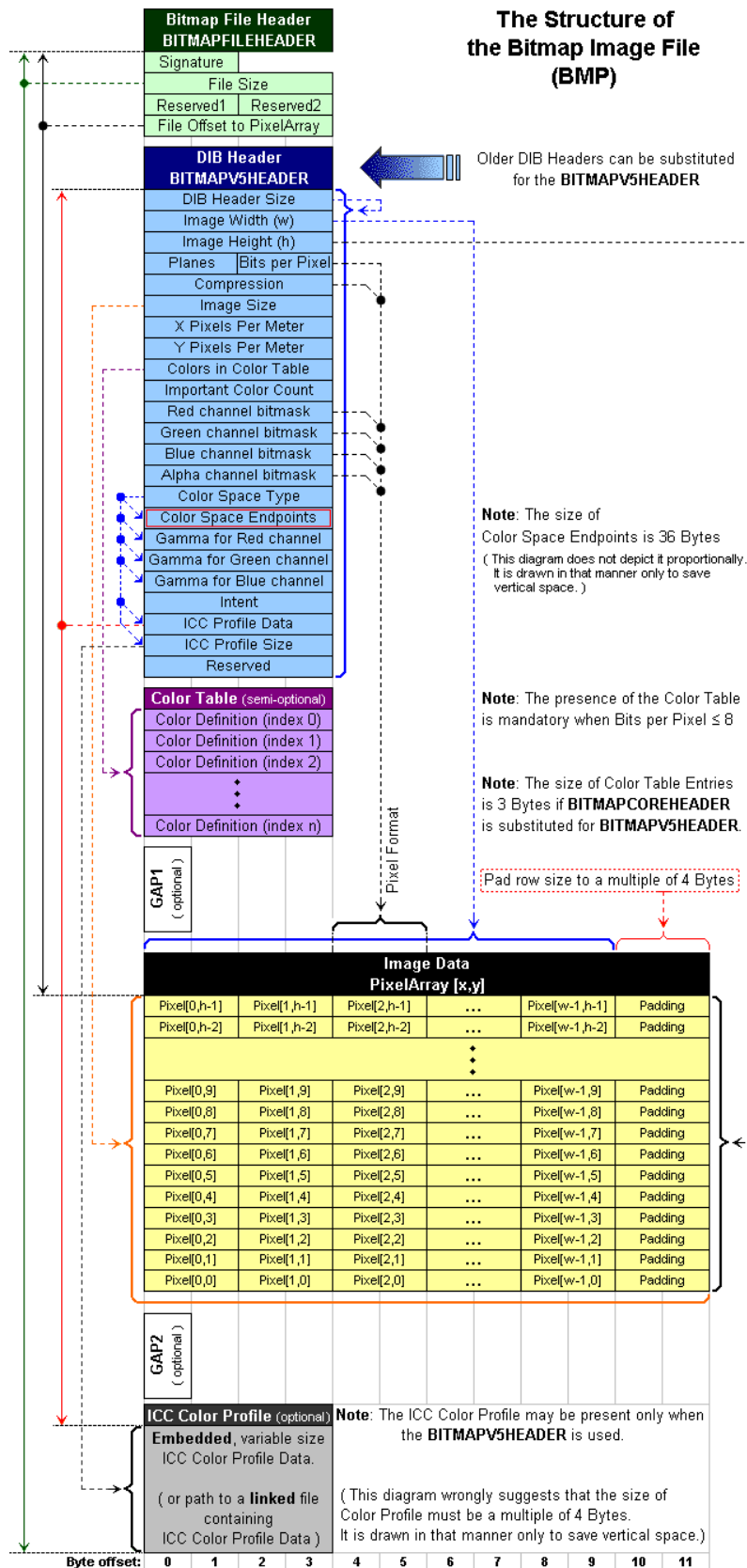
3.18 Struktura pliku BMP

Offset	BMP marker	File size	Reserved	Offset of the pixel data	Header size
00000000	42 4D	9E D2 01 00	00 00 00 00	36 00 00 00	28 00
00000010	00 00	C8 00 00 Width	C7 00 00 Height	01 00 00 Planes	18 00 BPP
00000020	00 00	68 D2 Image size	13 00 00 X per meter	13 00 00 Y per meter	00 Colors in
00000030	00 00	00 00 Important colors	23 2E Pixel	26 31 Pixel	28 33 Pixel
00000040	33 6C 27 34 6D 29 34 6E	29 34 6F 29 34 6F 26 33			
00000050	71 25 30 6F 25 30 6C 25	30 6B 27 31 6C 2B 35 6D			
00000060	2E 37 70 29 35 6F 25 34	6F 21 31 6D 22 32 6B 23			
00000070	32 69 26 33 6B 25 33 6D	27 35 6D 26 32 6B 25 31			
00000080	6B 26 32 6B 29 35 6D 29	34 6E 25 2F 6B 24 2F 6A			
00000090	24 2F 6B 29 33 6D 2D 37	70 27 32 6F 26 32 6B 26			

Rys. 1. Przykładowa zawartość pliku BMP (wszystkie liczby w notacji szesnastkowej).

Uwagi:

1. Kolejność bajtów - Little endian – pierwszy bajt pola jest najmniej znaczący
2. Kolejność składowych koloru piksela: pierwszy bajt - niebieski, drugi bajt – zielony, trzeci bajt -czerwony.
3. Pole Offset of the pixel data zawiera offset(adres) obszaru zawierającego kolory pikseli

Rys. 2. Struktura pliku BMP [16]

4 Małe programy dla procesora Intel

Korzystając z szablonu programu umieszczonego pod adresem galera.ii.pw.edu.pl/~zsz/arko/intel-wstep.tar.gz napisać program w asemblerze procesora x86. Program powinien wczytać z klawiatury ciąg znaków, poddać konwersji ciąg znaków, wyświetlić zmodyfikowany ciąg znaków na ekranie.

1a	Zamienić wszystkie litery umieszczone pomiędzy skrajnymi znakami * na wielkie. Podaj ciąg znakow> Ala *Ma*Kot*a Ciąg po konwersji> Ala *MA*KOT*a
1b	Zamienić wszystkie litery umieszczone przed i po skrajnym znaku * na małe. Podaj ciąg znakow> ALA *MA*KOT*A Ciąg po konwersji> ala *MA*KOT*a
1c	Zamienić k znaków po pierwszej cyfrze w ciągu na małe litery (k jest wartością pierwszej cyfry). Podaj ciąg znakow> ALA 3MA KOTA Ciąg po konwersji> ALA 3ma KOTA
1d	Zamienić k znaków przed ostatnią cyfrą w ciągu na małe litery (k jest wartością pierwszej cyfry). Podaj ciąg znakow> ALA 3MA KOTA Ciąg po konwersji> Ala 3MA KOTA
2a	Zastąpić najczęściej występujący znak na *. Podaj ciąg znakow> ALA MA KOTA Ciąg po konwersji> *L* M* KOT*
2b	Zastąpić znaki w najdłuższej grupie liter na * (zakładamy, że grup jest max. 256). Podaj ciąg znakow> Ala Ma Kota Ciąg po konwersji> Ala Ma ****
2c	Zastąpić znaki w najkrótszej grupie liter na * (zakładamy, że grup jest max. 256). Podaj ciąg znakow> Ala Ma Kota Ciąg po konwersji> Ala ** Kota

5 Projekty dla procesora Intel

Projety dla procesora Intel x86 tworzone są z wykorzystaniem kompilatora gcc oraz asemblera NASM. W celu automatyzacji procesu kompilacji poszczególnych plików, a następnie linkowania programu wynikowego wykorzystywany jest plik Makefile. Celem przedstawionych w niniejszym opracowaniu ćwiczeń jest wywołanie z programu napisanego w języku C funkcji asemblerowych.

Wymagania dotyczące dokumentacji

Wraz z działającym programem należy przedstawić dokumentację projektu. Powinna zawierać m.in.:

- opis struktury programu,
- opis struktur danych i ich implementacji,
- opis implementacji algorytmu,
- opis formatu stosowanych plików (jeśli format nie wynika wprost z treści zadania),

dobrze zdokumentowane wyniki testowania dowodzące, że program działa poprawnie. Powinny zawierać opis procedury testowania - z dokumentacji powinno jasno wynikać co było testowane, na jakich danych przeprowadzano testy, jakie były wyniki testowania, czy test był poprawny/niepoprawny (forma tabelaryczna będzie mile widziana) i ew. stopień kompresji. Na podstawie dostarczonych plików i opisu testowania osoba sprawdzająca program powinna być w stanie powtórzyć testy.

5.1 Kompresja danych

Zrealizować programy do kompresji (o nazwie *compress*) oraz dekompresji pliku (o nazwie *decompress*) w oparciu o kodowanie Huffmana. Opis algorytmu, który należy zaimplementować został podany w treści zadania 1.1 (projekt realizowany w assemblerze procesora MIPS).

Wejście / Wyjście

Wejściem do programu kompresującego *compress* jest plik, którego nazwa jest podana jako pierwszy parametr wywołania programu. Plik wejściowy może mieć dowolną wielkość (nie można zatem wczytać całego pliku na jeden raz do pamięci). W wyniku kompresji powstaje plik o nazwie podanej jako drugi parametr wywołania programu, zawierający zakodowane dane oraz wszystkie dodatkowe informacje potrzebne do poprawnej dekompresji.

Wejściem do programu dekompresującego *decompress* jest plik o nazwie podanej jako pierwszy parametr wywołania programu. W wyniku dekompresji powstaje plik, którego nazwa podana jest jako drugi parametr wywołania programu.

Uwagi

1. Odczyt danych z pliku realizowany jest na poziomie języka C.
2. Alokacja pamięci na bufory realizowana jest na poziomie języka C.
3. W programie należy zaimplementować w assemblerze Intela następujące funkcje:
 - **build_table** – funkcja tworząca tablicę częstości występowania symboli
 - **build_tree** – funkcja tworząca drzewo
 - **compress** – funkcja dokonująca kompresji
 - **decompress** – funkcja dokonująca dekompresji

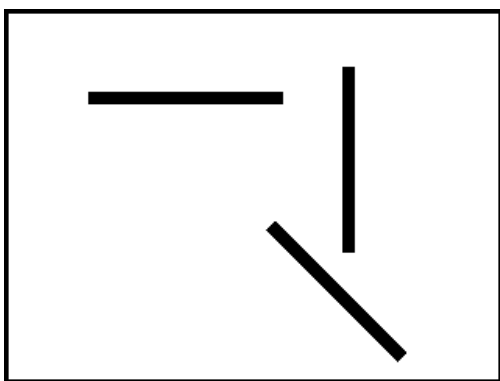
5.2 Co widzi robot

Zrealizować program symulujący laserowy skaner robota służący do pomiaru odległości. Otoczenie robota (przeszkody) jest opisane w pliku w formacie BMP [5], a parametry aktualnego położenia w pliku tekstowym. Należy wykreślić ciągłą czerwoną linią przebieg wiązki lasera oraz zapisać w pliku tekstowym ich długości. Program powinien być napisany w języku C/C++ z wybranymi funkcjami zaimplementowanymi w assemblerze procesora Intel (32 bitowym).

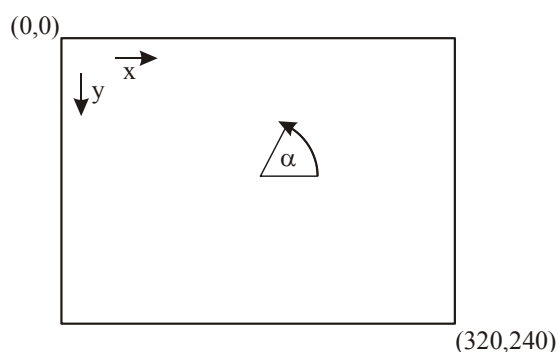
Wejście

Dane wejściowe dla programu znajdują się w plikach o nazwie **otoczenie.bmp** oraz **parametry.txt**.

Plik **otoczenie.bmp** zawiera informacje o rozmieszczeniu przeszkód i ma rozmiar 320 na 240 pikseli. Piksel o kolorze białym oznacza wolną przestrzeń, zaś o kolorze czarnym - przeszkodę.

Rys. 1. Przykładowa zawartość pliku *otoczenie.bmp*.

Rys. 2. Zastosowany układ współrzędnych.

Plik **parametry.txt** zawiera w kolejnych wierszach informację o położeniu robota (liczby są rozdzielone spacjami) w kolejnych chwilach czasu:

- x, y - współrzędne położenia robota – dwie liczby całkowite z zakresu $\langle 0, 320 \rangle$ i $\langle 0, 240 \rangle$,
- α - kierunek, w którym skierowany jest robot (wyrażony w stopniach) – liczba całkowita z zakresu $\langle 0, 360 \rangle$

Przykładowa zawartość pliku **parametry.txt**

```
100 100 45
105 105 45
```

Parametry stałe:

- maksymalna długość wiązki laserowej – 60 pikseli,

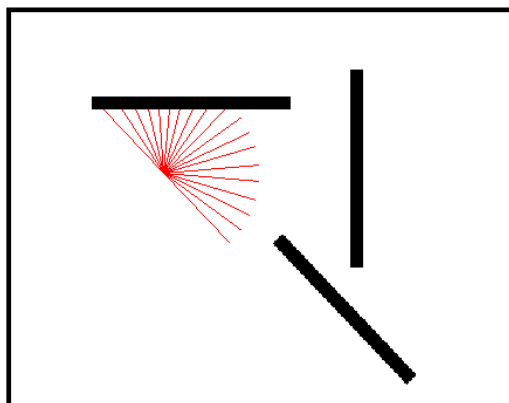
- liczba wiązek laserowych – 19. Wiązki są rozmieszczone równomiernie co 10° w zakresie $\langle 90^\circ, -90^\circ \rangle$ od kierunku, w którym skierowany jest robot.

Wyjście

Wyniki działania programu powinny być zapisane w plikach o nazwach **symulacjaXX.bmp** i **wyniki.txt**. Gdzie **XX** jest indeksem chwili czasu z pliku **parametry.txt**. Dla przykładowego pliku **parametry.txt** powstaną trzy pliki: **symulacja00.bmp**, **symulacja01.bmp** oraz **wyniki.txt**.

Plik **symulacjaXX.bmp** (przykład na rys. 3) zawiera obraz otoczenia z pliku wejściowego **otoczenie.bmp** oraz naniesione czerwonymi ciągłymi liniami przebiegi wiązek laserowych. Obraz ma stałe rozmiary 320x240 pikseli.

Plik **wyniki.txt** zawiera tyle wierszy ile położzeń robota zostało określonych w pliku **parametry.txt**. Wiersz zawiera długości wiązek laserowych (odległości od przeszkody) rozdzielone spacjami. W przypadku, gdy wiązka nie natrafi na przeszkodę do pliku powinna być wstawiona wartość 255. Skanowanie rozpoczyna się od kąta 90° (lewa strona robota).

Przykładowa zawartość pliku

wyniki.txt

55 47 43 40 39 39 40 43 47 55 255...
...

Rys.3. Przykładowy obraz z pliku **symulacja00.bmp**

Uwagi

1. W programie należy zaimplementować w asemblerze Intel'a następujące funkcje:

Funkcja obliczająca długość wiązki laserowej

```
int RayLength(unsigned char *image, int x, int y, int alfa,
              int ray, RayStruct *rs);
```

Wartość zwracana: długość wiązki lub 255.

Parametry:

- **unsigned char *image** – wskazanie na bufor zawierający obraz (bez nagłówek BMP)
- **int x, y, alfa** – położenie robota
- **int ray** – numer wiązki: $\langle 0-18 \rangle$
- **RayStruct *rs** – struktura służąca do przekazania dodatkowych danych potrzebnych do prawidłowego działania funkcji (jeśli potrzebne).

Funkcja tworząca obraz wiązek

```
int draw(int *rays, unsigned char *image,
         ImageStruct *is);
```

Wartość zwracana: zawsze zero.

Parametry:

- **int *rays** – tablica zawierająca długości wiązek
- **unsigned char *image** – wskazanie na bufor zawierający obraz (bez nagłówków BMP)
- **ImageStruct *im** – struktura służąca do przekazania dodatkowych danych potrzebnych do prawidłowego działania funkcji (jeśli potrzebne).

2. Odczyt i zapis danych z plików realizowany jest na poziomie języka C.
3. Alokacja pamięci na bufory realizowana jest na poziomie języka C.

Warianty zadania:

1. Dozwolone jest wykorzystanie dowolnych instrukcji procesora.
2. Dozwolone jest korzystanie z instrukcji operujących tylko na liczbach całkowitych (wykorzystywanie operacji zmiennoprzecinkowych jest niedozwolone). Należy oszacować jak duże będą błędy w porównaniu z programem, który operowałby na arytmetyce zmiennoprzecinkowej.

5.3 Z-bufor

Należy napisać program symulujący działanie mechanizmu Z-bufora [7]. Program ma za zadanie rysować trójkąty, których parametry wczytane są z pliku, zaś efekty działania programu powinny być zapisane do plików BMP. Przy określaniu kolorów pikseli należy użyć metody cieniowania interpolowanego (takiego jak w metodzie cieniowania Gouraud).

Program powinien być napisany w języku C/C++ z wybranymi funkcjami zaimplementowanymi w asemblerze procesora Intel (32 bitowym).

Z-bufor

Opis mechanizmu Z-bufora zawarty jest w rozdziale 3.3.

Cieniowanie interpolowane

Opis cieniowania interpolowanego zawarty jest w rozdziale 3.3.

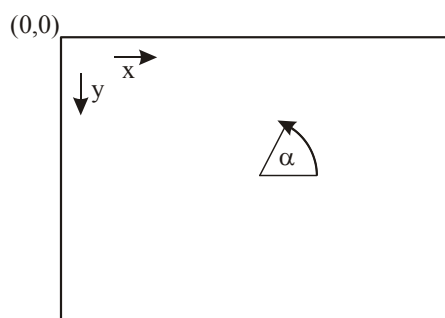
Wejście

Dane wejściowe dla programu znajdują się w pliku tekstowym o nazwie **opis.txt** o następującym formacie:

- Pierwszy wiersz zawiera wartości rozmiar w poziomie (Xsize) i pionie (Ysize) generowanego obrazu. Są to dwie liczby całkowite rozdzielone spacjami.
- Drugi wiersz zawiera wartości trzech składowych RGB koloru tła rozdzielone spacjami. Wartości zawierają się w przedziale $\langle 0, 255 \rangle$.
- Kolejne wiersze zawierają opis trójkątów:

X1 Y1 Z1 R1 G1 B1 X2 Y2 Z2 R2 G2 B2 X3 Y3 Z3 R3 G3 B3

gdzie: X_i , Y_i , Z_i są współrzędnymi wierzchołka X, Y i odpowiadającą mu składową Z , zaś R_i , G_i , B_i są składowymi RGB koloru wierzchołka. Wartości współrzędnej X zawierają się w przedziale $\langle 0, Xsize-1 \rangle$, współrzędnej Y $\langle 0, Ysize-1 \rangle$. Składowa Z może przyjmować wartości z zakresu $\langle 0x0000\ 0000, 0xFFFF\ FFFE \rangle$ (w pliku wyrażone w systemie dziesiętnym). Wartości RGB zawierają się w przedziale $\langle 0, 255 \rangle$. Wierzchołki trójkątów mogą występować w dowolnej kolejności.

Rys. 2. Zastosowany układ współrzędnych.

Wyjście

Wynikiem działania programu powinny być dwa pliki w formacie BMP [5] o nazwach **scena.bmp** i **zbufor.bmp**. Plik **scena.bmp** zawiera narysowane trójkąty opisane w pliku **opis.txt**. Plik **zbufor.bmp** zawiera wizualizację zawartości Z-bufora w odcieniach szarości. Wartość 0 reprezentowana przez kolor biały, nieskończoność przez kolor czarny.

Uwagi

1. W programie należy zaimplementować w assemblerze Intela następujące funkcje:

Funkcja rysująca trójkąt

```
int DrawTriangle(unsigned char *image,
                 unsigned char *zbuf, int xsize, int ysize,
                 int *vertices, int *rgb);
```

Wartość zwracana: 0 w przypadku powodzenia lub kod błędu w przeciwnym przypadku.

Parametry:

- **unsigned char *image** – wskazanie na bufor zawierający obraz (bez nagłówków BMP)
- **unsigned char *zbuf** – wskazanie na bufor zawierający z-bufor
- **int xsize** – rozmiar poziomy obrazu w pikselach
- **int ysize** – rozmiar pionowy obrazu w pikselach
- **int *vertices** – wskazanie na tablicę zawierającą wierzchołki trójkąta (w kolejności X1, Y1, Z1, X2, Y2, Z2, X3, Y3, Z3). Wierzchołki przekazywane są w takiej samej kolejności jak zostały wczytane z pliku.
- **int *rgb** – wskazanie na tablicę zawierającą składowe RGB wierzchołków umieszczonych w tablicy vertices.

Funkcja inicjująca bufory

```
int InitBuffers(unsigned char *image, unsigned char *zbuf,
                int xsize, int ysize, int *rgb);
```

Wartość zwracana: 0 w przypadku powodzenia lub kod błędu w przeciwnym przypadku.

Parametry:

- **unsigned char *image** – wskazanie na bufor zawierający obraz (bez nagłówków BMP)
- **unsigned char *zbuf** – wskazanie na bufor zawierający z-bufor
- **int xsize** – rozmiar poziomy obrazu w pikselach
- **int ysize** – rozmiar pionowy obrazu w pikselach
- **int *rgb** – wskazanie na tablicę zawierającą składowe RGB tła obrazu.

2. Odczyt i zapis danych z plików realizowany jest na poziomie języka C.
3. Alokacja pamięci na bufory realizowana jest na poziomie języka C.

Warianty zadania

1. Dozwolone jest wykorzystanie dowolnych instrukcji procesora.
2. Dozwolone jest korzystanie z instrukcji operujących tylko na liczbach całkowitych (wykorzystywanie operacji zmiennoprzecinkowych jest niedozwolone).

5.4 EKG

Realizowany program powinien dokonać detekcji zespołów QRS w sygnale EKG. Sygnał jest zapisany w pliku. Opis algorytmu detekcji, który należy zaimplementować został podany w treści zadania 3.4 (projekt realizowany w asemblerze procesora MIPS). Wyniki analizy należy wyświetlić na standardowym wyjściu w zadanym formacie.

Wejście

Dane wejściowe dla programu znajdują się w pliku zawierającym ciąg próbek sygnału EKG. Próbką sygnału EKG jest 16-bitową liczbą całkowitą ze znakiem.

Przykładowy plik jest dostępny pod adresem:

`http://galera.ii.pw.edu.pl/~zsz/arko/projekt-intel/ekg.bin`

Wyjście

Program powinien wypisywać wyniki na standardowym wyjściu. Pojedynczy wiersz wyniku ma następujący format:

nr próbki:wartość próbki:wartość pochodnej:znacznik detekcji

Numer próbki jest kolejnym numerem odczytanej z pliku próbki (numeracja od zera). *Wartość próbki* jest wartością odczytaną z pliku. *Wartość pochodnej* jest wartością obliczoną zgodnie ze wzorem na pochodną w algorytmie Holsingera. Jeśli dana próbka została uznana za punkt detekcji to *znacznik detekcji* przyjmuje wartość 800. W przeciwnym przypadku ma wartość 0. Przykładowy fragment danych generowanych przez program:

```
...
230:-9:69:0
231:8:80:0
232:29:93:0
233:56:122:800
234:84:151:0
...
```

Uwagi

1. W programie należy zaimplementować funkcję dokonującą detekcji zespołów QRS na buforze zawierającym próbki sygnału wczytane z pliku. Prototyp funkcji w języku C:

```
int detekcja_qrs(short int *bufor,
                 int rozmiar,
                 DetectionStruct *dt);
```

Wartość zwracana: liczba wykrytych zespołów QRS w buforze.

Parametry:

- **short int *bufor** – wskazanie na bufor zawierający wczytane z pliku próbki sygnału EKG

- **int rozmiar** – liczba próbek sygnału EKG w buforze
- **DetectionStruct *dt** – struktura służąca do przekazania dodatkowych danych potrzebnych do prawidłowego procesu detekcji np.:

```
struct DetectionStruct
{
    short int *pochodna; //wskazanie na bufor
                        //przechowujacy wartosc pochodnej
    int rozmiar;        //rozmiar bufora
    //... i ewentualnie inne potrzebne pola
}
```

2. Odczyt danych z pliku realizowany jest na poziomie języka C.
3. Alokacja pamięci na bufory realizowana jest na poziomie języka C.
4. Nazwa pliku zawierającego próbki sygnału EKG podawana jest jako pierwszy parametr wywołania programu.
5. W celu zapisania wyników działania programu należy uruchmić go z wiersza poleceń w następujący sposób:

```
./mojprogram ekg.bin > wyniki.txt
```

5.5 Mini Enigma

Cel programu

Zrealizować program szyfrujący ciągi znakowe (pobierane z pliku) algorytmem używanym w maszynie Enigma. Opis algorytmu, który należy zaimplementować został podany w treści zadania 3.5 (projekt realizowany w assemblerze procesora MIPS).

Wejście

Ciągi znakowe do zaszyfrowania:

Ciągi znakowe do zaszyfrowania (tekst jawny) znajdują się w kolejnych wierszach pliku o nazwie **plaintext.txt**. Zakładamy, że:

- długość wiersza tekstu razem ze znakiem końca wiersza (o kodzie 10_{dec}) jest nie większa niż 1024 znaki.
- tekst jawny zawiera znaki o kodach ASCII z przedziału <32_{dec}, 95_{dec}>
- wszystkie znaki, których kody ASCII nie mieszczą się w przedziale wymienionym w poprzednim punkcie są ignorowane
- plik będzie wczytywany wiersz po wierszu (a nie na jeden raz w całości)
- po wczytaniu kolejnego wiersza algorytm szyfrujący kontynuuje pracę (nie powraca do stanu początkowego)
- dane kończą się pustym wierszem zawierającym tylko znak o kodzie 10_{dec}

Połączenia bębnow szyfrujących:

Plik o nazwie **rotors.txt** zawiera opis połączeń bębnow szyfrujących. Plik składa się z czterech sekcji – trzy pierwsze opisują połączenia bębnow standardowych (w stałej kolejności: bęben nr 1, 2, 3), ostatnia bębna odwracającego. Każda sekcja składa się z etykiety (dowolny ciąg znakowy) oraz 64 linii opisujących połączenia styków po prawej i po lewej stronie bębna (dla bębnow standardowych) i 32 linie (dla bębna odwracającego).

Przykład sekcji opisującej połączenia bębna nr 1

Rotor 1;nr styku po lewej stronie- nr styku po prawej stronie
00-32
01-34
02-36
...
62-03
63-01

Powyższe dane oznaczają, że np. lewy styk 00 jest połączony z prawym stykiem 32.

Początkowe położenie bębnow szyfrujących:

Początkowe położenie bębnow szyfrujących podane jest w pliku **init.txt**. W kolejnych wierszach podane jest początkowe położenie bębnow nr 1, 2, 3.

Przykładowa zawartość pliku init.txt

00
17
28

Dane z powyższego przykładu oznaczają, że:

- styk 00 pierwszego bębna sąsiaduje ze stykiem wej./wyj. o numerze 00,
- styk 17 drugiego bębna sąsiaduje ze stykiem 00 pierwszego bębna i stykiem 28 trzeciego bębna
- styk 28 trzeciego bębna sąsiaduje ze stykiem 17 drugiego bębna i stykiem 00 bębna odwracającego.

Wyjście

Zaszyfrowane ciągi znakowe powinny być umieszczone w kolejnych wierszach pliku o nazwie **ciphertext.txt**. Znak końca wiersza ma kod 10_{dec}. Plik powinien kończyć się pustym wierszem zawierającym wyłącznie znak końca wiersza.

Uwagi

1. W programie należy zaimplementować w assemblerze Intela funkcję dokonującą szyfrowania zadany algorytmem jednego wiersza tekstu. Prototyp funkcji w języku C:

```
int enigma(char *intxt, char *outtxt,  
            EnigmaStruct *en);
```

Wartość zwracana: liczba zaszyfrowanych znaków.

Parametry:

- **char *intxt** – wskazanie na bufor zawierający tekst wejściowy (do zaszyfrowania bądź odszyfrowania)
- **char *outtxt** – wskazanie na bufor zawierający tekst wyjściowy (zaszyfrowany bądź odszyfrowany)
- **EnigmaStruct *en** – struktura służąca do przekazania dodatkowych danych potrzebnych do prawidłowego działania algorytmu np.:

```
struct EnigmaStruct  
{  
    int *rotor1; //opis połączeń pierwszego bębna  
    int initpos1; //pozycja początkowa pierwszego bębna  
    //... i ewentualnie inne potrzebne pola  
}
```

2. Odczyt danych z pliku realizowany jest na poziomie języka C.
3. Alokacja pamięci na bufory realizowana jest na poziomie języka C.

5.6 Mapa wysokości

Zrealizować program generujący na podstawie fragmentu lotniczej mapy wysokości zawartej w pliku tekstowym graficzną wizualizację tej mapy w formacie BMP. Dodatkowo należy wykreślić ciągłą linią przekrój (wysokość) terenu pomiędzy dwoma wskazanymi punktami, zaś na mapie należy nanieść ciągłą linię przekroju.

Wejście

Dane wejściowe dla programu znajdują się w plikach o nazwie **mapa.txt** oraz **parametry.txt**.

Plik **mapa.txt** zawiera informacje o wysokości terenu nad poziomem morza (w postaci tekstowej) w postaci macierzy o rozmiarze 201 na 201. Każdy element macierzy jest liczbą całkowitą z zakresu $<0,9999>$ i reprezentuje wysokość dla kwadratu o boku 20 metrów. Liczby rozdzielone są pojedynczymi spacjami.

Przykładowa zawartość pliku **mapa.txt**

```
110 113 115 117 119 121 123 126 128 130 132 134 136 138 140 142...
113 115 117 119 122 124 126 128 130 132 135 137 139 141 143 145...
115 117 119 122 124 126 128 131 133 135 137 139 142 144 146 148...
117 119 122 124 126 129 131 133 135 138 140 142 144 146 149 151...
...
```

Plik **parametry.txt** zawiera:

- współrzędne dwóch punktów pomiędzy którymi należy sporządzić przekrój – pierwsze dwa wiersze
- wartość komórki mapy, która będzie reprezentowana przez kolor czarny (MIN)
- wartość komórki mapy, która będzie reprezentowana przez kolor biały (MAX)

Pierwsza linia pliku zawiera współrzędne x,y punktu początkowego, zaś druga linia punktu końcowego. Współrzędne są liczbami całkowitymi z zakresu $<0,200>$ i są rozdzielone pojedynczymi spacjami.

Trzecia linia zawiera wartość komórki mapy, która będzie reprezentowana przez kolor czarny.

Wszystkie wartości mniejsze od podanej, również mają być reprezentowane przez kolor czarny.

Czwarta linia zawiera wartość komórki mapy, która będzie reprezentowana przez kolor biały.

Wszystkie wartości większe od podanej, również mają być reprezentowane przez kolor biały.

Przykładowa zawartość pliku **parametry.txt**

```
0 200
200 0
10
400
```

Należy przyjąć, że dolny lewy róg mapy ma współrzędne (0,0).

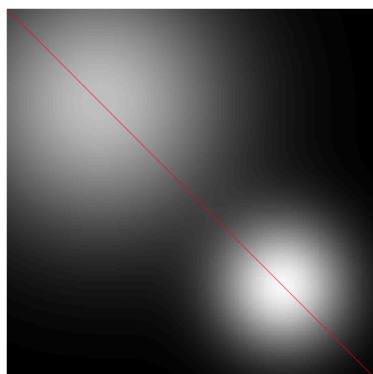
Wyjście

Wyniki działania programu powinny być zapisane w dwóch plikach w formacie BMP[5] o nazwach, których nazwy są podane jako parametry wywołania programu.

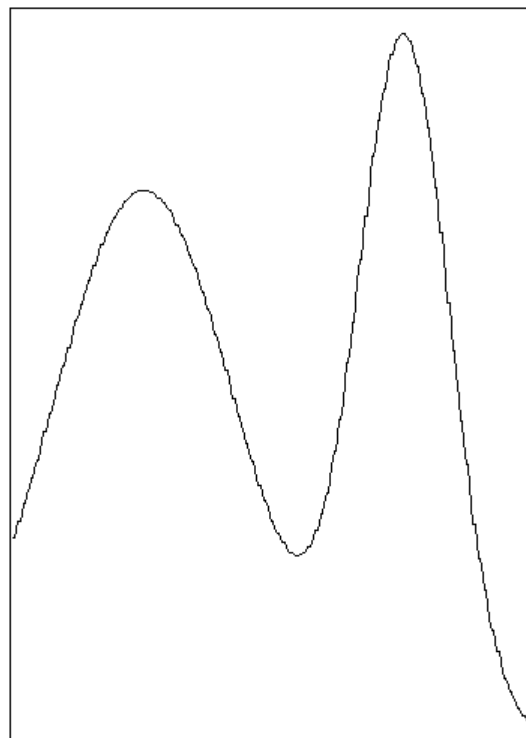
Plik mapy (rys. 1) zawiera obraz mapy wysokości w skali szarości. Obraz ma stałe rozmiary 201x201 pikseli. Wartość MIN z mapy wysokości jest reprezentowana przez kolor czarny. Wartości większe równe MAX reprezentowane są przez kolor biały. Pośrednie wartości reprezentowane są jako odcienie szarości.

Kolorem czerwonym zaznaczono linię wzdłuż której wykonany jest przekrój (linia powinna być ciągłą, a nie składać się ze zbioru punktów).

Plik przekroju (rys. 2) zawiera obraz przekroju terenu. Rysunek powinien być sporządzony w tej samej skali co rysunek zawarty w pliku mapy (np. długość przekątnej z rys. 1 wynosi 284 piksele i taką szerokość ma wykres przekroju). Na osi pionowej 1 piksel odpowiada 1 metrowi. Dolny wiersz pikseli reprezentuje wysokość 0. Lewa strona wykresu odpowiada punktowi początkowemu, prawa – końcowemu. Wykres powinien być linią ciągłą.

Rys.1. Przykładowy obraz z pliku mapy.

Rys. 2. Przykładowy obraz przekroju.

Uwagi

1. Wywołanie programu:
`mapa nazwa_pliku_mapy.bmp nazwa_pliku_przekroju.bmp`
2. W programie należy zaimplementować w assemblerze Intela następujące funkcje:

Funkcja tworząca obraz mapy

```
int mapa(int *mapa, unsigned char *image, MapaStruct *par);
```

Wartość zwracana: zawsze zero.

Parametry:

- `int *mapa` – wskazanie na bufor zawierający dane wejściowe mapy

- **unsigned char *image** – wskazanie na bufor zawierający obraz (bez nagłówków BMP)
- **MapaStruct *par** – struktura służąca do przekazania dodatkowych danych potrzebnych do prawidłowego działania funkcji.

Funkcja tworząca obraz przekroju

```
int przekroj(int *mapa, unsigned char *image,  
             PrzekStruct *przek);
```

Wartość zwracana: długość przekroju.

Parametry:

- **int *mapa** – wskazanie na bufor zawierający dane wejściowe mapy
- **unsigned char *image** – wskazanie na bufor zawierający obraz (bez nagłówków BMP)
- **PrzekStruct *przek** – struktura służąca do przekazania dodatkowych danych potrzebnych do prawidłowego działania funkcji.

3. Odczyt danych z pliku realizowany jest na poziomie języka C.
4. Alokacja pamięci na bufory realizowana jest na poziomie języka C.

Warianty zadania:

1. Dozwolone jest wykorzystanie dowolnych instrukcji procesora.
2. Dozwolone jest korzystanie z instrukcji operujących tylko na liczbach całkowitych (wykorzystywanie operacji zmiennoprzecinkowych jest niedozwolone). Należy oszacować jak duże będą błędy w porównaniu z programem, który operowałby na arytmetyce zmiennoprzecinkowej.

5.7 Grafika żółwiowa

Zrealizować program (dla procesora x86) generujący na podstawie pliku tekstowego plik w formacie BMP. Plik wejściowy zawiera polecenia grafiki żółwiowej (ang. turtle graphics) według podanej w następnym punkcie składni.

Wejście

Dane wejściowe dla programu znajdują się w pliku o nazwie **turtle.txt** zawierającym ciąg komend grafiki żółwiowej. Składnia pliku jest następująca:

```
<plik opisu> ::= {<komenda>}
<komenda> ::= <komenda_prosta>
<komenda_prosta> ::= <komenda_ustaw> | <komenda_podnieś> |
                     <komenda_opuść> | <komenda_naprzód> |
                     <komenda_obrót>
<komenda_ustaw> ::= ustaw <punkt> , <kąt> ;
<komenda_podnieś> ::= podnies ;
<komenda_opuść> ::= opusc ;
<komenda_naprzód> ::= naprzod <liczba> ;
<komenda_obrót> ::= obrot <liczba> ;
<komenda_kolor> ::= kolor <kolor> ;
<punkt> ::= [ <liczba> , <liczba> ]
<kąt> ::= <liczba>
<liczba> ::= [0..9] {[0..9]}
```

Należy przyjąć, że dolny lewy róg obrazu powinien mieć współrzędne (0,0). Kąty mierzone są w stopniach.

Wyjście

Wyniki przetwarzania powinny być zapisane w pliku w formacie BMP o rozmiarach 160x120. Obrazek powinien być biało-czarny (tło białe, rysowane obiekty czarne). Format pliku BMP jest dostępny pod adresem [5].

Uwagi

1. Należy zaimplementować w assemblerze funkcję wykonującą polecenia grafiki żółwiowej na buforze zawierającym obraz. Stworzoną funkcję należy użyć w programie napisanym w języku C. Prototyp funkcji w języku C:

```
#define komenda_ustaw 1
#define komenda_podnies 2
#define komenda_opusc 3
#define komenda_naprzod 4
#define komenda_obrot 5
```

```
int turtle( int komenda, int param1, int param2,
            DrawingContextStruct *dc );
```

Wartość zwracana: 0 w przypadku powodzenia, liczba większa od 0 oznaczająca numer błędu.

Parametry:

int komenda – numer komendy grafiki żółwiowej zgodny z podanymi dyrektywami define

int param1 – parametr komendy (jeśli komenda nie wymaga parametru ==0)

int param2 – parametr komendy (jeśli komenda nie wymaga parametru ==0)

DrawingContextStruct *dc – struktura przechowująca kontekst rysowania - służy do przekazania dodatkowych danych potrzebnych do prawidłowego wykonania komendy np.:

```
struct DrawingContextStruct
```

```
{
```

```
unsigned char *bufor – wskazanie na bufor zawierający obraz
```

```
//... i ewentualnie inne potrzebne pola
```

```
}
```

2. Odczyt danych z pliku realizowany jest na poziomie języka C.

3. Alokacja pamięci na bufory realizowana jest na poziomie języka C.

4. Składnia wywołania programu: **turtle plik_komend.txt plik.bmp**

5. Do rysowania linii proszę użyć algorytmu Bresenham'a. Opis można znaleźć w [6].

5.8 Odległość Hamminga

Dane są dwa obrazy biało-czarne w dwóch plikach BMP. Zrealizować program, który policzy minimalną odległość Hamminga między tymi obrazami. Odległość Hamminga jest liczbą pikseli, na których różnią się obrazy, z uwzględnieniem możliwego przesunięcia w osi poziomej i pionowej obrazów względem siebie. Zakłada się, że przesunięcie zawiera się w przedziale $\langle -7, 7 \rangle$ pikseli.

Implementowany algorytm powinien, dla każdego możliwego przesunięcia obrazów względem siebie, wyznaczyć liczbę pikseli, na których różnią się obrazy i wybrać wartość minimalną, jako wynik końcowy.

Program powinien być napisany w języku C/C++ z wybranymi funkcjami zaimplementowanymi w asemblerze procesora Intel.

Wejście

Dane wejściowe dla programu znajdują się w plikach w formacie BMP (1-bitowych) [5] o nazwie **obraz1.bmp** oraz **obraz2.bmp**. Obrazy są kwadratowe (i tych samych rozmiarów).

Wyjście

Wynikiem działania programu powinny być dwa pliki tekstowe o nazwach **hamming.txt** i **tablica.txt**.

Plik **hamming.txt** zawiera minimalną odległość Hamminga między obrazami dla dowolnego, dopuszczalnego przesunięcia w obu osiach.

Plik **tablica.txt** zawiera tabelę odległości Hamminga dla wszystkich możliwych przesunięć.

Uwagi

1. Dozwolone jest korzystanie z instrukcji operujących tylko na liczbach całkowitych (wykorzystywanie operacji zmiennoprzecinkowych jest niedozwolone).
2. W programie należy zaimplementować w asemblerze Intela następującą funkcję:

Funkcja obliczająca odległość Hamminga

```
int Hamming(unsigned char *image1, unsigned char *image2,  
            int size, int dx, int dy);
```

Wartość zwracana: odległość Hamminga.

Parametry:

- **unsigned char *image1** – wskazanie na bufor zawierający pierwszy obraz (bez nagłówków BMP)
- **unsigned char *image2** – wskazanie na bufor zawierający drugi obraz (bez nagłówków BMP)
- **int size** – rozmiar boku obrazu w pikselach (obraz jest kwadratowy)
- **int dx** – przesunięcie w poziomie: $\langle -7, 7 \rangle$ pikseli
- **int dy** – przesunięcie w pionie: $\langle -7, 7 \rangle$ pikseli.

Funkcja obliczająca minimalną odległość Hamminga

```
int MinHamming(unsigned char *image1, unsigned char *image2,  
               int size, int *table);
```

Wartość zwracana: odległość Hamminga.

Parametry:

- **unsigned char *image1** – wskazanie na bufor zawierający pierwszy obraz (bez nagłówków BMP)
- **unsigned char *image2** – wskazanie na bufor zawierający drugi obraz (bez nagłówków BMP)
- **int size** – rozmiar boku obrazu w pikselach (obraz jest kwadratowy)
- **int *table** – wskazanie na tablicę zawierającą odległości Hamminga dla wszystkich możliwych przesunięć.

3. Odczyt i zapis danych z plików realizowany jest na poziomie języka C.
4. Alokacja pamięci na bufory realizowana jest na poziomie języka C.

5.9 Kod kreskowy Code 128

Zrealizować program dekodujący wybrany podzbiór kodów kreskowych zgodnych ze specyfikacją Code 128.

Opis kodów kreskowych Code 128

Struktura kodu kreskowego Code 128 została opisana w rozdziale 3.9.

Wejście

Dane wejściowe dla programu znajdują się w 24 bitowym pliku BMP[5] bez kompresji. Pliki nie spełniające w/w wymagania nie podlegają przetwarzaniu.

Kreski narysowane są równoległe do pionowej krawędzi kolorem czarnym, tło ma kolor biały. W obrazie nie występują żadne zniekształcenia (np. przekos, niedokładności druku itp.).

Wyjście

Program powinien wypisywać wyniki dekodowania kodu kreskowego na standardowym wyjściu.

Warianty zadania:

1. Program dekoduje znaki z zestawu Code Set A
2. Program dekoduje znaki z zestawu Code Set B
3. Program dekoduje znaki z zestawu Code Set C
4. Program dekoduje znaki z dowolnego zestawu.

Uwagi:

1. W programie należy zaimplementować w assemblerze Intel'a następującą funkcję:

```
int Decode128(unsigned char *image,
              char *text, int xsize, int ysize,
              int scanline);
```

Wartość zwracana: 0 w przypadku powodzenia lub kod błędu w przeciwnym przypadku.

Parametry:

- **unsigned char *image** – wskazanie na bufor zawierający obraz (bez nagłówek BMP)
 - **char *text** – wskazanie na bufor zawierający wyniki dekodowania
 - **int xsize** – rozmiar poziomy obrazu w pikselach
 - **int ysize** – rozmiar pionowy obrazu w pikselach
 - **int scanline** – numer linii w obrazie, w której dokonywane jest dekodowanie.
2. Odczyt i zapis danych z plików realizowany jest na poziomie języka C.
 3. Alokacja pamięci na bufory realizowana jest na poziomie języka C.
 4. Składnia wywołania programu: **decode128 plik.bmp nr_linii_w_obrazie**
 5. Rozpoznawanie kodów kreskowych on-line:
<http://online-barcode-reader.inliteresearch.com/default.aspx>
 6. Generowanie kodów kreskowych on-line: <http://www.barcode-generator.org/>

5.10 Kod kreskowy Code 39

Zrealizować program dekodujący kod kreskowy zgodny ze specyfikacją Code 39.

Opis kodów kreskowych Code 39

Struktura kodu kreskowego Code 39 została opisana w rozdziale 3.10.

Wejście

Dane wejściowe dla programu znajdują się w 24 bitowym pliku BMP[5] bez kompresji. Pliki nie spełniające w/w wymagania nie podlegają przetwarzaniu.

Kreski narysowane są równoległe do pionowej krawędzi kolorem czarnym, tło ma kolor biały. W obrazie nie występują żadne zniekształcenia (np. przekos, niedokładności druku itp.).

Wyjście

Program powinien wypisywać wyniki dekodowania kodu kreskowego na standardowym wyjściu.

Uwagi:

1. W programie należy zaimplementować w assemblerze Intela następującą funkcję:

```
int Decode39(unsigned char *image,
             char *text, int xsize, int ysize,
             int scanline);
```

Wartość zwracana: 0 w przypadku powodzenia lub kod błędu w przeciwnym przypadku.

Parametry:

- **unsigned char *image** – wskazanie na bufor zawierający obraz (bez nagłówek BMP)
 - **char *text** – wskazanie na bufor zawierający wyniki dekodowania
 - **int xsize** – rozmiar poziomy obrazu w pikselach
 - **int ysize** – rozmiar pionowy obrazu w pikselach
 - **int scanline** – numer linii w obrazie, w której dokonywane jest dekodowanie.
2. Odczyt i zapis danych z plików realizowany jest na poziomie języka C.
 3. Alokacja pamięci na bufory realizowana jest na poziomie języka C.
 4. Składnia wywołania programu: **decode39 plik.bmp nr_linii_w_obrazie**
 5. Rozpoznawanie kodów kreskowych on-line:
<http://online-barcode-reader.inliteresearch.com/default.aspx>
 6. Generowanie kodów kreskowych on-line:
<http://generator.onbarcode.com/online-code-39-barcode-generator.aspx>

6 Literatura

- [1] **“MARS - Mips Assembly and Runtime Simulator”**,
<http://courses.missouristate.edu/kenvollmar/mars/Help/MarsHelpIntro.html>
- [2] **“SPIM From Wikipedia, the free encyclopedia”**, <http://en.wikipedia.org/wiki/SPIM>
- [3] **“Lossless Data Compression”**, <http://www.data-compression.com/lossless.html>
- [4] W. Muła, **„Statyczne kodowanie Huffmana”**, <http://wm.ite.pl/articles/huffman.html>
- [5] **“Struktura pliku *.BMP”**,
http://galera.ii.pw.edu.pl/~zsz/arko/materialy/bmp/bmp_file_format.html
- [6] **„Bresenham's Line-Drawing Algorithm Explained”**,
<http://www.falloutsoftware.com/tutorials/dd/dd4.htm>
- [7] **„Bufor Z”**, http://pl.wikipedia.org/wiki/Bufor_Z
- [8] **„Lighting and Shading”**,
<http://www.cs.uic.edu/~jbell/CourseNotes/ComputerGraphics/LightingAndShading.html>
- [9] **“Cieniowanie Gourauda”**, http://pl.wikipedia.org/wiki/Cieniowanie_Gourauda
- [10] D. Aleksandrow, S. Czaplicki, **„Diagnostyka elektrokardiograficzna”**, Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich
- [11] W.P. Holsinger, **„A QRS preprocessor based on digital differentiation”**, IEEE Transactions on biomedical engineering, vol. BME-18, 1971, pp. 212-217
- [12] T. Sale, **“Komputery Colossus”**, http://edu.i-lo.tarnow.pl/inf/hist/006_col/0001.php
- [13] L. Allen, **“Code 128 specification”**, <http://www.barcodeman.com/info/c128.php>
- [14] R. Drollinger, M. Jennings, R. Stewart, **“Bar code Encoding of Strings ”**, <http://courses.cs.washington.edu/courses/cse370/01au/minirproject/theBarCoders/barcodes.html>
- [15] L. Allen, **“Code 39 specification”**, http://www.barcodeman.com/info/c39_1.php
- [16] **“file-format-bmp”**, https://en.wikipedia.org/wiki/BMP_file_format
- [17] **“Turtle graphics”**, https://en.wikipedia.org/wiki/Turtle_graphics

Najaktualniejsza wersja niniejszego opracowania wraz z plikami przykładowymi jest do pobrania ze strony:

<http://galera.ii.pw.edu.pl/~zsz/arko>

